

Raspberry Pi®

YENİ BAŞLAYANLAR ve UZMANLAR İÇİN...

Merhaba sevgili okur,

Bu kitap, Raspberry Pi özelinde Linux ve elektroniği sevdirmek ve öğretmek amacıyla yazdığım ilk kitap. Başlarda çocuklara temel bilgisayar bilimleri ve kodlamayı öğretmek amacıyla İngiltere'de ortaya çıkmış olan Raspberry Pi, şu ana kadar yirmi beş milyondan fazla satarak tüm dünyaya yayılmış en meşhur tek kart bilgisayardır. Raspberry Pi, piyasaya sunulduğu ilk tarih olan 2012 yılından bu yana oldukça rağbet görmüş, kodlama öğretiminden, robotik projelerine, akıllı ev sistemlerinden olağan ev ve ofis kullanımlarına, hatta endüstride gömülü sistem uygulamalarına kadar birçok alanda kendine yer bulmuştur. Piyasada, Raspberry Pi'dan daha hızlı, gelişmiş ve/veya düşük maliyetli tek kart bilgisayarlar bulmak mümkün, fakat Raspberry Pi kullanıcılarının geniş bir kitleye yayılmış olması ve arkasındaki topluluğun desteği, onu diğerleri arasında ön plana çıkartıyor. Her geçen gün yeni özellikler eklenen Raspberry Pi, üzerinde gerçekleştirilen yazılım ve donanım projelerinin fazlalığı ile açık ara fark yaratıyor ve yaratıcılığı teşvik ediyor. Elinizde tuttuğunuz bu kitap, küçük yaşlardan beri en önemli uğraşım olan elektronik ve bilgisayarın daha sonra meslek hayatımın önemli bir parçası olması neticesinde ilk başlarda tuttuğum kişisel notlardan filizlendi. Üç yıllık bir çalışmanın sonunda da mevcut halini aldı. Notlarımı ve uygulamalarımı içeriksel ve biçimsel açıdan bir kitap biçiminde yeniden inşa ettiğim bu yorucu çalışmanın her adımında, motivasyon kaynağımın, "bilgiyi aktarmak" düşüncesine olan inancım olduğunu belirtmek istiyorum. Raspberry Pi'nin daha çok gömülü sistem bilgisayarı olarak ele alındığı serinin bu ilk kitabında, ev ve ofis kullanıcılarına hitap eden başlıklar da yer alıyor.

Elektronik ve bilgisayar uçsuz bucaksız, çok zevkli bir dünya. Kitapta yer alan uygulamaları gerçekleştirdikçe zevk alacağınızı, bunu yaparken de bilgisayar bilimleri ve uygulamaları hakkındaki bilgi ve pratiğinin artacağını umuyorum. Kitabın okurlarından beklentim, "bilginin mutlak sahibi yoktur" düşüncesiyle paylaşarak hem kendi hem de diğerlerinin zenginliğine ve birikimine katkı vermesidir. Bilginin mutlak sahibinin olmadığı ve paylaştıkça çoğalabileceği düşüncesinden hareketle; ülkemizin insanların paylaşarak bir adım daha ileri gittiğini, harika şeyler başardığını görebilmek benim için en büyük tatmin ve mutluluk olacaktır.

Özgür KOCA, 1981 Samsun doğumlu olan yazar, Gazi Üniversitesi Elektronik-Bilgisayar Eğitimi bölümü ve Adli Bilişim yüksek lisans programlarından mezundur. Bilişim teknolojileri öğretmeni olarak görev yapan yazarın meslek hayatı ve çalışmaları hakkındaki bilgilere kişisel sitesi olan www.ozgurkoca.com adresinden erişilebilir.

KIDY

ISBN: 978-625-78117-2-9

Raspberry Pi®

LINUX VE ELEKTRONİK UYGULAMALARI

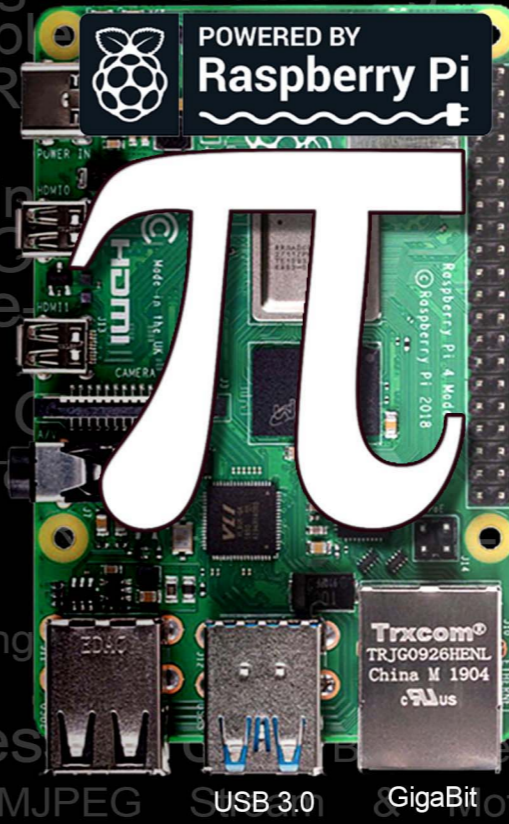
[http:// www.raspberrypikitabi.com](http://www.raspberrypikitabi.com)

ÖZGÜR KOCA

Raspberry Pi®
Linux ve Elektronik Uygulamaları

Özgür
KOCA

KIDY

- Tüm modeller (A/B/2/3/4/Zero/CM)
- Satın alma rehberi
- Grafik Kurulum ve Headless Kullanım
- Kurulum ve İleri Düzey Ayarlar
- Donanım Mimarisi ve SoC Yapısı
- Linux, GNU, Komut Kabuğu
- bash Temelleri ve Scripting
- SystemD ile Yönetim İşlevleri
- Gelişmiş Kamera Modülü Uygulamaları
- Gelişmiş Ses Modülü Uygulamaları
- Arduino Entegrasyonu
- Kablosuz Ağ uygulamaları
- Sistem Güvenliği ve Şifreleme
- Pratik Ağ Uygulamaları ve Etkin Kullanım
- Güç Optimizasyonu ve Overclocking
- Node-RED ile IoT Uygulamaları
- Sorun Giderme Kılavuzu
- 450'den Fazla Çalışma Sorusu

Tüm Sunucu İşlevleri (WWW, FTP, MariaDB, VPN, SAMBA, CUPS ve NAS)
Python, C++ ve PHP ile Tüm GPIO arabirimleri (UART, SPI, I2C, PWM)

EN KAPSAMLI TÜRKÇE KAYNAK YENİ BAŞLAYANLAR ve UZMANLAR İÇİN

KIDY

RASPBERRY Pİ İLE LİNX VE ELEKTRONİK UYGULAMALARI

ÖZGÜR KOCA

Kitapyurdu Doğrudan Yayıncılık

© Kitapyurdu Doğrudan Yayıncılık - 2020

Kitabın Adı: Raspberry Pi ile Linux Ve Elektronik Uygulamaları

Yazar: ÖZGÜR KOCA

Sertifika No: 46722

ISBN: 978-625-78117-2-9

KDY: 801

Birinci Baskı: Eylül 2020

Editör: Özgür KOCA

Son Okuma: Özgür KOCA

Mizanpaj: Özgür KOCA

Kapak Tasarımı: Özgür KOCA

Baskı-Cilt: Repar Tasarım Matbaa

Yenibosna Merkez Mh. Cemal Ulusoy Cd. No: 43

Bahçelievler/İstanbul (Sertifika no: 40675)

KDY, Kitapyurdu Yayıncılık ve İletişim A.Ş. markasıdır.

Bu kitabın tüm hakları saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında metin ya da görseller yayınevinin izni olmadan hiçbir surette çoğaltılamaz.

Yenibosna Merkez Mh. Cemal Ulusoy Cd. No: 43

Bahçelievler/İstanbul

kdy.kitapyurdu.com

Mail: kdy@kitapyurdu.com

Raspberry Pi® ile Linux ve Elektronik Uygulamaları

Özgür Koca

YASAL BİLGİLENDİRME

Kitapta kullanılan logolar, firmaların tescilli logolarıdır. Raspberry Pi, Raspberry Pi Vakfı'nın ticari markasıdır.

Bu kitapta, Raspberry Pi ve çeşitli çevre birimleri ile düşük voltaj elektronik bileşenlerin bir arada kullanıldığı uygulamalar yer almaktadır. Uygulamaların tamamı Raspberry Pi'in üzerinde koştan Linux Çekirdeği ve açık kaynak kod özgür yazılımlar kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Uygulamalar gerçekleştirilirken ortaya çıkabilecek elektriksel sorunlar veya kullanıcı hataları nedeniyle oluşabilecek zararlar veya veri kaybı kullanıcının sorumluluğundadır.

Özgür Koca

1981 Samsun doğumlu olan Özgür Koca, Gazi Üniversitesi Elektronik-Bilgisayar Eğitimi bölümü ve Adli Bilişim yüksek lisans programlarından mezundur. İlkokul yıllarından beri elektroniğe olan ilgisi 1995 yılında girmiş olduğu meslek lisesi elektronik bölümü ve ardından bilgisayar bölümü ile yeni bir boyut kazanmış, 25 yılı aşkın süredir çeşitli elektronik ve yazılım projeleri üzerinde çalışmalarını sürdürmektedir. Halen Samsun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde bilişim teknolojileri öğretmeni olarak görev yapan yazarın meslek hayatı ve çalışmaları hakkındaki detaylı bilgiye kişisel sayfası olan ozgurkoca.com, kitap hakkında konular için de www.raspberrypikitabi.com web adresinden erişilebilir.

TEŞEKKÜR

Ömrü 750 bin saat olan insan iki kere ölür; ilki son nefesini verirken diğeri de onu hatırlayan son insan öldüğünde.

Her yazar gibi ilerlemeye ufacık da olsa bir katkı vermek hayaliyle kaleme aldığım bu kitaptaki katkılarından dolayı başta beni yetiştiren anneme ve babama, çalışmalarım boyunca motivasyon ve enerji kaynağım olan eşim Birs el'e, çocuklarım Güneş ve Bulut'a, her zaman teknik danışmanım ve kardeşim Onur'a, yüreklendirici telkinleri ve destekleri için bilgisayar öğretmeni dostum Emin Kadioğlu'na, ayrıca destek ve anlayışlarından ötürü bilgisayar bölümünde birlikte çalıştığım mesai arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

ÖN SÖZ

Merhaba sevgili okur,

Bu kitap, Raspberry Pi özelinde Linux ile elektroniği sevdirmek ve öğretmek amacıyla giriştiğim kitap serisinin ilkinin oluşturunca. İlk başlarda çocuklara temel bilgisayar bilimlerini ve kodlamayı öğretmek amacıyla İngiltere’de otaya çıkmış olan Raspberry Pi bilgisayarı, şu ana kadar yirmi beş milyondan fazla satarak tüm dünyaya yayılmış en meşhur tek kart bilgisayardır. Raspberry Pi, piyasaya sunulduğu ilk tarih olan 2012 yılından bu yana oldukça rağbet görmüş, kodlama öğretiminden, robotik projelerine, akıllı ev sistemlerinden olağan ev ve ofis kullanımlarına, hatta endüstride gömülü sistem uygulamalarına kadar birçok alanda kendine yer bulmuştur.

Piyasada, Raspberry Pi’den daha hızlı, gelişmiş ve/veya düşük maliyetli tek kart bilgisayarlar bulmak mümkün; fakat Raspberry Pi kullanıcılarının geniş bir kitleye yayılmış olması ve arkasındaki topluluğun desteği onu diğerleri arasında ön plana çıkartıyor. Her geçen gün yeni özellikler eklenen Raspberry Pi, üzerinde gerçekleştirilen yazılım ve donanım projelerinin fazlalığı ile açık ara fark yaratarak yaratıcılığı teşvik ediyor.

Elinizde tuttuğunuz bu ilk kitap, küçük yaşlardan beri en önemli uğraşım elektronik ve bilgisayarın daha sonra meslek hayatımın önemli bir parçası olması neticesinde ilk başlarda tuttuğum kişisel notlardan filizlendi. Üç yıllık bir çalışmanın sonucunda da mevcut halini aldı. Notlarımı ve uygulamalarımı hem içerik hem de biçimsel açıdan kitap biçiminde inşa ettiğim bu yorucu çalışmanın her adımında; motivasyon kaynağımın “bilgiyi aktarmak” inancı olduğunu özellikle belirtmek istiyorum. Raspberry Pi’in daha çok gömülü sistem bilgisayarı olarak ele alındığı bu ilk kitabımda ev ve ofis kullanıcılarına hitap eden başlıklar da var.

Öğrenciler, hobi meraklıları, profesyoneller, eğitimciler ve akademisyenler için kılavuz niteliğinde bir kitap olmasını amaçladığım çalışmamda; konuları ve kavramları sürüm ve mimariden bağımsız, pratik sonuçlar doğuran uygulamalar üzerinden aktarmaya çalıştım. Raspberry Pi ve onun elektronik uygulamaları hakkında çoğu bilgiyi bir arada bulabileceğiniz bu kitapta, tüm dikkatime rağmen gözden kaçan hatalar ve eksiklikler olabilir. Bu anlamda, yeni baskılarda değerlendirilmek üzere, “eleştiri”, soru ve tavsiyeleriniz kitaba yön vererek katkı sağlayacak ve şahsımın en büyük destekçisi olacaktır.

Elektronik ve bilgisayar uçsuz bucaksız, çok zevkli bir dünya. Kitapta yer alan uygulamaları gerçekleştirdikçe zevk alacağınızı, bunu yaparken de bilgisayar bilimleri ve uygulamaları hakkındaki bilgi ve pratiğinizin artacağını umuyorum.

Kitabın okurlarından beklentim; “Bilginin mutlak sahibi yoktur.” düşüncesiyle paylaşarak, hem kendi hem de diğerlerinin zenginliğini ve birikimini artırmasıdır. Diğerlerinin birikimlerinden yararlanma fırsatının olmadığı, her birimizin yeniden keşfetmek zorunda olduğu, herkesten yalıtılmış bir öğrenme ortamında ürettiğimiz/edindiğimiz tek kullanımlık bilginin yerine, paylaşarak ve birlikte öğrenerek büyüyebilir ve gelişebiliriz. Kendim de dâhil çoğu kişinin öğrendiklerinin büyük kısmını başkalarının paylaşımları ve üretimleri sayesinde elde ettiği günümüz çağında; bilginin mutlak sahibinin olmadığını, paylaştıkça çoğalabileceği düşüncesine inanmanızı diliyorum. Ülkemin insanların paylaşarak bir adım daha ileri gittiğini, harika şeyler başarabildiğini görebilmek benim için en büyük tatmin ve mutluluk olacaktır.

Günümüzde çokça duyduğunuz ve Raspberry Pi ile karşılaştırılan/karıştırılan Arduino’dan da bahsetmekte fayda görüyorum. Arduino, üzerinde aynı anda sadece tek bir program çalıştırabilen, herhangi bir işletim sistemine sahip olmayan gerçek zamanlı uygulamalar geliştirmek için üretilmiş bir geliştirme kartıdır. Amaca yönelik donanım yapısı ve kararlı çalışması onu bazı durumlarda Raspberry Pi’a alternatif yapar. Seride, Arduino ile Raspberry Pi’ın birlikte çalıştığı ve bu farkın açıkça ortaya koyulduğu uygulamalar bulacaksınız.

Günümüzde direnç, kondansatör, transistör ve mikro denetleyici gibi malzemeler kullanılarak tasarlanan devreler yerini işletim sistemi yüklenebilen ve açık kaynak yazılım geleneğinden güç alan tek kart bilgisayarlara bırakmaya başlamıştır. Artık işletim sistemi ve programlamanın ön planda olduğu devre tasarımları, giriş/çıkış (GPIO) pin'leri programlanarak gerçekleştirilebiliyor. Bu anlamda, Arduino ve Raspberry Pi gibi donanımların modüler yapısı ve hazır kodlar/şemalar ile kolayca işlevsellik kazandırılabilmesi de çok güzel. Özellikle açık kaynak projeler sayesinde çoğu kişi inanılmaz sayılabilecek projeleri, çok kısa sürelerde hayata geçirip çalıştırabiliyor. Fakat bunun bir de kötü yanı var. Bütün bu kolaylıklar, bu konuda uğraş verenleri elektronğin temellerinden yalıtarak kurdukları elektronik sistemin alt yapısını ve temel kurallarını görmelerini ve özümsemelerini engelleyebiliyor. Kitap da anlatılan hemen her konuda bu dezavantajı gözetmeye çalıştım ve mümkün olduğu ölçüde konunun prensiplerine yer vermeye çalıştım.

Umuyorum ki; amatör bir ruhla yazdığım, yazarken de yeni şeyler öğrenme fırsatı bulduğum Raspberry Pi serisi, sizler için iyi bir başlangıç olur ve yaratıcılığınızı teşvik eder. Kuşkusuz, üreten bir toplum olma yolunda önemli araçlar olan elektronik ve yazılım geleceğimiz için mükemmel bir yatırım olacaktır. Kitabın, ülkemizin geleceği olan çocuklarımızın yetişmesinde ve bilgiye erişiminin kolaylaştırılması adına fayda getirmesi temennisiyle.

Özgür Koca
2020

Kitabı Nasıl Okumalısınız

Kitabın biçimsel özelliklerinden bahsetmeden önce size tavsiye niteliğinde olabilecek bir yaklaşımdan bahsetmek istiyorum. Okumakta olduğunuz Raspberry Pi kitabının iki ana temasını oluşturan elektronik ve Linux, yeterli bilgi birikimi oluştuktan sonra yaratıcılığı ön plana çıkaran iki kardeş disiplindir. Bilgi ekonomisinin en önemli üretim kaynağı olan yaratıcılık, sürekli acele ederek ya da belli bir mesai kavramı içerisinde çalışarak gerçekleşemez. Bu uğraşlarınıza ayıracağınız zaman yeterince uzun ve rahat olmalı ki kavramlar arasındaki bağlantıları doğru şekilde kurabilesiniz. Diğer taraftan, İlginç şeyler üretmek ve bireysel yaratıcılığı ortaya çıkarmak için meraklı olmak da gerekli şartlardan biridir. Birbirinden farklı çok sayıda konunun ele alındığı bu kitapta, sizin de aklınızdaki birçok soruya cevap bulabileceğinizi düşünüyorum. Kitabı okurken kendinizi sınırlandırmayın, kendinizi serbest zamanınızın eline teslim edin ve böylece yaratıcılık ritmi için vaktiniz olsun.

Her bölümün girişinde, ilgili bölümün size hitap edip etmediğine karar verebilmeniz için o bölümün genel kapsamı hakkında kısa bir bilgi verilmiştir. Belli bir anahtar kelime üzerinden ilgili konu başlığına ulaşmak için ise kitabın sonuna anahtar kelime listesi eklenmiştir.

Kitap boyunca ev dizini (~) olarak tabir edilen disk konumu her zaman `/home/pi`'dir. Sisteme bir program kurmadan önce mutlaka Raspberry Pi'ı güncellemenizdir. Bazı uygulamaların başarıyla sonuca ulaşabilmesi için bu adım, hatırlatma maksadıyla özellikle vurgulanmıştır. Program kurulumundan önce Raspberry Pi'ı güncellemenizi alışkanlık haline getirmenizi tavsiye ederim.

Tavsiye edeceğim bir başka konu da; bir programın orijinal yapılandırma dosyası üzerinde değişiklik yapmadan önce özgün halinin bir yedeğini/kopyasını oluşturmanızdır. Örneğin `settings.conf.1`, `settings.conf.2` gibi. Kitaptaki tüm kaynak kodlara GitHub sayfamdan ulaşabilirsiniz. Fakat yine de bu kodları yeniden yazmanızı tavsiye ederim. Yazmak, zihninizin koda aşına olmasını sağlayacaktır. Diğer taraftan, kitaptaki program ve kodların değişen Raspberry Pi sistemi ile uyumlu güncel bir sürümü de bulunabilir. Bu konuya da dikkat etmenizi isterim.

Kitabın biçimsel kurallarından bahsetmek gerekirse; Kitapta bazı kelimelerin veya ifadelerin farklı bir biçimde yazıldığını göreceksiniz. Bunun birçok nedeni vardır. Nedenlerden ilki, bunların büyük küçük harf duyarlılığı olan ve olduğu gibi kullanılması gereken özel ve orijinal kelimeler olduğudur. Yani, bu kelimeler seçimlik değildir. Bir standardın ya da sahipli bir yazılımın/bilginin sahibi tarafından tercih edilen değişmez isimleridir. Bir dosya patikası ya da dosya adından bahsedilirken de aynı biçim *bu sefer eşik* olarak kullanılmıştır. Bu biçim ile sunulan bilgi de seçimlik değildir, uygulamalarınızda tıpkı kitapta yazıldığı şekilde kullanılması/uygulanması gerekir.

Bazı donanım ve yazılım konularında da **metnin kalın harfler** ile yazıldığını görebilirsiniz. Bunlar ilgili hak sahiplerinin değiştirilemez olarak paylaşılan orijinal ürün/kavram isimleri olabileceği gibi özel isimler ya da görsel bir arabirimin tarif edilen kısımları olabilir.

Konularda yeri geldikçe kutu içerisine alınan hatırlatma bilgilerini göreceksiniz. Bunlar doğrudan konunun uygulanışı ile ilişkili olmamakla birlikte, konuyla alakalı olarak faydalı olduğunu düşündüğüm, ek bilgi veya hatırlatmalar olarak düşünülebilir.

Belli bir işlevin işlem basamakları ya da uygulanma sırasından bahsederken de dikkat çekmesi amacıyla **kalın** veya **kalın eşik** yazı kullandım.

Komut konsolu ekran görüntüleri paylaşılırken kitabın sayfa sayısını artırmamak için ekran görüntülerinin önemsiz olabilecek kısımları kırpılmıştır. Kırpılan satırlar ise [...] gösterimi ile ifade edilmiştir.

Kitaptaki iki boyutlu grafiklerin oluşturulmasında **Fritzing** ve **Tinkercad** ve **Proteus Suite** yazılımı kullanılmıştır. Grafiklerin düzenlenmesi için **Gimp**, yazımı için de **Libre Office** kullanılmıştır.

Bazı durumlarda zaman ilerledikçe, kitap içerisinde aktarılan donanımsal ve yazılımsal konularda yer verilen araçların sürüm numaraları bazen kritik öneme sahip olabilir. Uygulamalarınızı yaparken başarılı sonuçlara

ulaşamadığınız takdirde kullandığınızın donanım/yazılımın sürümüne uygun yeni bir araştırma yapmanız gerekebilir. Aksi takdirde olası değişikliklerin geçerli olmadığı kitaptaki talimatlar sonuç vermeyebilir. Örneğin yakın tarihlerde */etc/interfaces* dosyasının yerini *dhcpcd.conf* almıştır. Bu amaçla, okumakta olduğunuz bu kitap ile ilgili forumu takip etmenizi tavsiye ederim.

Kitap içinde yer alan konular hakkındaki sorularınızı, eleştirilerinizi ve önerilerinizi tiny.cc/rpi_kitap_forum web adresindeki forumdan bana yazabilirsiniz. Kitapta yeri geldikçe paylaştığım kaynak kodları ise <https://github.com/enseitankado> adresindeki GitHub depomdan temin edebilirsiniz. İyi okumalar.

İÇİNDEKİLER

1 BÖLÜM 1: RASPBERRY PI'A GİRİŞ	1
1.1 - Raspberry Pi Nedir?	3
1.2 - Raspberry Pi ile Neler Yapabilirsiniz?	3
1.3 - Raspberry Pi Vakfı	4
1.4 - İşletim Sistemi ve Linux?	5
1.5 - GNU Linux ve GNU felsefesi	7
1.6 - Neden Linux?	8
1.7 - Türkiye Linux Kullanıcıları Derneği (LKD)	9
1.8 - Raspberry Pi Modelleri ve Satın Alma	10
1.8.1 - Raspberry Pi Model A	10
1.8.2 - Raspberry Pi Model B	11
1.8.3 - Raspberry Pi Zero	12
1.8.4 - Raspberry Pi Compute Modul (CM)	13
1.8.5 - Raspberry Pi'ı nasıl temin edebilirim?	15
1.9 - Raspberry Pi Çevre Birimleri	16
1.9.1 - Enerji Besleyiciler	16
1.9.1.1 - USB port'u ile beslemek	18
1.9.1.2 - USB Hub'ı ile beslemek	18
1.9.1.3 - Lityum batarya ile beslemek	19
1.9.1.4 - Güneş paneli ile beslemek	19
1.9.1.5 - ATX Güç kaynağı ile beslemek	19
1.9.1.6 - PoE (Power over Ethernet) ile beslemek	20
1.9.1.7 - Raspberry Pi'ı GPIO üzerinden Beslemek	21
1.9.2 - Micro SD Kart	24
1.9.3 - Micro SD Kart Okuyucu	26
1.9.4 - HDMI kablo ve dönüştürücü	27
1.9.5 - Zero'ya Özel Donanımlar	27

1.9.6 - Kablosuz Ağ Adaptörleri	29
1.10 - Raspberry Pi Eklentileri (GPIO HATS)	30
1.10.1 - MoPi (Mobile Power for Pi) eklentisi	30
1.10.2 - BrickPi	31
1.10.3 - ArduiPi	32
1.10.4 - HiFiBerry	32
1.10.5 - Servo PWM Pi	33
1.10.6 - TV Hat	33
1.11 - Raspberry Pi İşletim Sistemleri	33
1.11.1 - Raspbian (Raspberry Pi'in resmi dağıtımı)	35
1.11.2 - Minibian dağıtımı	35
1.11.3 - Dietpi dağıtımı	35
1.11.4 - Ubuntu MATE dağıtımı	35
1.11.5 - Pidora Linux dağıtımı	36
1.11.6 - RiscOS Pi dağıtımı	36
1.11.7 - PardusARM dağıtımı	36
1.11.8 - Chromium OS	37
1.11.9 - Retro Pie	37
1.11.10 - Windows 10 IoT Core	37
1.11.11 - Android Dağıtımı	37
1.11.12 - Kali Linux dağıtımı	38
1.11.13 - Linutop Linux dağıtımı	38
1.11.14 - Sarpi Linux Dağıtımı	38
1.11.15 - VOLUMIO Linux dağıtımı ve donanımı	39
1.11.16 - LibreELEC dağıtımı	39
1.11.17 - Diğer Dağıtımlar	39
1.12 - Raspberry Pi Kaynakları	40
1.13 - Bu Bölümde Neler Öğrendik?	41
1.14 - Çalışma Soruları	42
2 BÖLÜM 2: İŞLETİM SİSTEMİNİ YÜKLEMEK VE AYARLAMAK	45
2.1 - İşletim Sisteminin Yüklenmesi	47
2.1.1 - Raspberry Pi Imager kurulum yardımcısı hakkında	47
2.1.2 - Raspberry Pi için alternatif kurulum araçları	48
2.1.3 - Raspberry Pi Imager ile kurulumun gerçekleştirilmesi	50
2.2 - Monitörsüz (Headless) Kurulum	52
2.2.1 - İşletim sisteminin SD karta yazılması	53
2.2.2 - Açılış komut dosyasının düzenlenmesi	54
2.2.3 - Kablosuz ağ bağlantısının yapılması	54
2.2.4 - SD kart üzerinden SSH servisinin aktifleştirilmesi	55
2.2.5 - Raspberry Pi'in başlatılması ve ağ bağlantısının sınanması	56
2.3 - Monitörsüz (Headless) Kurulumdan Sonraki İlk İşlemler	56
2.3.1 - Raspberry Pi'in parolasını değiştirmek	56
2.3.2 - SSH Servisini Kapatmak veya Açmak	57

2.3.3 - Dosya sistemini genişletmek	57
2.3.4 - Bölge, Dil ve Tarih ayarlarını yapmak	58
2.3.5 - Grafik işlem bellek miktarını ayarlamak	59
2.3.6 - Raspberry Pi'in ağda görünen adını ayarlamak	60
2.4 - Grafik Kullanıcı Arabirimini Kurmak	60
2.4.1 - xOrg görüntü sunucusunun kurulumu	61
2.4.2 - xinit pencere sistemi ön yükleyicisinin kurulumu	61
2.4.3 - PIXEL masaüstü ortamının kurulumu	62
2.4.4 - Grafik kullanıcı arabiriminin başlatılması	62
2.5 - Grafik Kurulumdan Sonraki İlk İşlemler	62
2.5.1 - Yerel dil, saat ve klavyenin ayarlarını yapmak	63
2.5.2 - Sistem ayarlarını yapmak	64
2.5.3 - Ağ servislerini ve çekirdek modüllerini etkinleştirmek	65
2.5.4 - IP yapılandırmasını gerçekleştirmek	66
2.6 - Raspberry Pi'a Bağlanmak (Konsol Bağlantısı)	67
2.6.1 - IP Adresini Tespit Etmek	67
2.6.1.1 - Yöntem-1: local üst alan adını kullanarak IP adresini öğrenmek	68
2.6.1.2 - Yöntem-2: Modemin yönetim panelinden IP adreslerini listeletmek	68
2.6.1.3 - Yöntem-3: hostname komutu ile IP adresini öğrenmek	68
2.6.1.4 - Yöntem-4: arp-scan ile IP adresini öğrenmek	68
2.6.1.5 - Yöntem-5: netdiscover aracı ile ağı taratmak	69
2.6.1.6 - Yöntem-6: arp-scanet programı ile ağı taramak	69
2.6.1.7 - Yöntem-7: Advanced IP Scanner ile ağı taramak	70
2.6.1.8 - Yöntem-8: Android uygulaması Fing ile ağı taratmak	71
2.6.2 - Raspberry Pi'a SSH ile Bağlanmak	71
2.6.3 - Ağ arabirim kartının adını öğrenmek	73
2.6.4 - IP Yapılandırmasını Elle (Manual) Yapmak	74
2.6.5 - Raspberry Pi'ı İnternete Bağlamak	76
2.6.6 - Fazladan DNS Sunucu Adresi Tanımlamak	77
2.7 - Raspberry Pi'ı Güncelleştirmek	78
2.8 - Raspberry Pi'ı Otomatik Güncelleştirmek	79
2.9 - Gereksiz Servisleri Açılıştan Kaldırmak	81
2.9.1 - systemctl aracı ile açılış servislerini ayarlamak	81
2.9.2 - rcconf aracı ile açılış servislerini ayarlamak	81
2.10 - Uzak Bilgisayardan Dosya Kopyalamak	82
2.11 - Bu Bölümde Neler Öğrendik?	83
2.12 - Çalışma Soruları	84

3 BÖLÜM 3: LINUX KOMUT KABUĞU VE TEMEL KOMUTLAR **85**

3.1 - Linux dosya sistemi ve dizinler	87
3.1.1 - Özel aygıt dosyaları	88
3.1.1.1 - /dev/null	88
3.1.1.2 - /dev/zero	88
3.1.1.3 - /dev/random	89

3.2 - Komut kabuğu	89
3.3 - stdout ve stderr çıktılarının yönlendirilmesi	90
3.3.1 - Özel karakter ve işleçler	91
3.4 - bash komut kabuğu ile betik yazmak	92
3.5 - Linux komutları	93
3.5.1 - ls komutu ile dosya ve dizinleri listelemek	94
3.5.2 - cd komutu ile dizin değiştirmek	95
3.5.3 - mkdir komutu ile dizin yaratmak	96
3.5.4 - pwd komutu	96
3.5.5 - touch komutu ile dosya yaratmak	97
3.5.6 - cat komutu ile dosya görüntülemek	97
3.5.7 - tail komutu ile dosya içeriğini görüntülemek	98
3.5.8 - head komutu ile dosya içeriğini görüntülemek	98
3.5.9 - grep komutu ile metin filtrelemek	99
3.5.10 - cp komutu ile dosya/dizin kopyalamak	99
3.5.11 - mv komutu ile dosya/dizin taşımak	100
3.5.12 - rm komutu ile dosya/dizin silmek	100
3.5.13 - ln komutu ile hard link ve soft link yaratmak	100
3.5.14 - find aracı ile dosya araması yapmak	102
3.5.15 - whereis komutu	105
3.5.16 - locate komutu	106
3.5.17 - which komutu	106
3.5.18 - df komutu	106
3.5.19 - du aracı ile disk kullanım durumunu listelemek	107
3.5.20 - scp komutu ile ağ üzerinden güvenli dosya kopyalama	108
3.5.21 - ps (process status) komutu ile işlemleri listelemek	109
3.5.22 - kill komutu	110
3.5.23 - killall ve pkill komutları	111
3.5.24 - jobs, bg (background) ve fg (foreground) komutları	111
3.5.25 - mount komutu ile dosya sistemlerini bağlamak	112
3.5.26 - chmod komutu ile erişim izinlerini ayarlamak	113
3.5.26.1 - Erişim izinlerini onluk gösterimle tanımlamak	115
3.5.26.2 - suid, guid izinleri	115
3.5.26.3 - sticky (t) izni	116
3.5.26.4 - chmod için kullanışlı seçenekler	117
3.5.27 - chown ve chgrp ile dosya/dizinlerin sahibini tanımlamak	117
3.5.28 - su aracı ile kullanıcı değiştirmek	118
3.5.29 - sudo aracı ile yetki yükseltmek	118
3.5.30 - date komutu ve tarih/saat işlemleri	120
3.5.30.1 - adduser, deluser ve passwd komutları ile kullanıcı hesabı işlemleri	121
3.5.30.2 - kullanıcı hesabı eklemek	121
3.5.30.3 - kullanıcı hesabı silmek	123
3.5.30.4 - Kullanıcı hesabının parolasını değiştirmek	123
3.5.31 - bilgi ve yardım komutları	124
3.5.31.1 - man (manual) aracı ile kullanım kılavuzlarını görüntülemek	124

3.5.31.2 - help (yardım) komutu	126
3.5.31.3 - apropos aracı	127
3.5.31.4 - whatis aracı	127
3.6 - Bu Bölümde Neler Öğrendik?	127
3.7 - Çalışma Soruları	128
 4 BÖLÜM 4: İŞLETİM SİSTEMİNİ KULLANMAK	 131
4.1 - Hangi Linux Dağıtımını Kullandığınızı Öğrenin	133
4.2 - Hangi Linux Çekirdeğini Kullandığınızı Öğrenin	134
4.3 - Paket İşlemleri	134
4.3.1 - Paketleri yüklemek	135
4.3.2 - Paketleri güncellemek	137
4.3.3 - Paketleri sistemden kaldırmak	137
4.3.4 - Paketleri listelemek ve araştırmak	138
4.3.5 - Grafik ortamda paket işlemleri	140
4.4 - Cron ile Görevleri Zamanlamak	141
4.4.1 - Grafik ortamda görevleri zamanlamak	143
4.4.2 - Zamanlanmış görevlerde hata ayıklamak	144
4.5 - SystemD Sistem Yükleyicisi ve Yöneticisi	146
4.5.1 - SystemD Çalışma Seviyeleri (Run levels)	147
4.5.2 - Raspberry Pi'in çalışma seviyesini değiştirmek	149
4.5.3 - Raspberry Pi'in açılış kipini değiştirmek	149
4.5.4 - Servisleri listelemek	150
4.5.5 - Servislerin bağımlılıklarını listelemek	151
4.5.6 - Servisleri başlatmak ve durdurmak	152
4.5.7 - Servislerin açılışta (boot) otomatik başlatılmasını sağlamak	153
4.5.8 - Servisleri maskeleyen	153
4.5.9 - Yeni bir SystemD servisi oluşturmak	153
4.5.10 - SystemD servisini tamamen silmek	154
4.6 - Raspberry Pi'a Firefox Web Tarayıcısını Yüklemek	155
4.7 - SD Kartı Yedeklemek	155
4.7.1 - SD kartı grafik masaüstü ortamında yedeklemek	155
4.7.2 - SD kartı terminal ortamında yedeklemek	156
4.7.3 - SD kartı Windows ortamında yedeklemek	157
4.7.4 - SD kartı Linux ortamında bağlamak	158
4.7.5 - SD kartı Windows ortamında bağlamak	159
4.7.6 - Disk Kalıbını Harici Olarak Bağlamak	160
4.7.7 - Dosyaların Bütünlüğünü Doğrulamak	161
4.8 - USB Flash Bellekler ile Çalışmak	162
4.8.1 - USB flash belleğin dosya sistemini düzenlemek	163
4.8.2 - USB flash bellek üzerinde disk bölümü oluşturmak	165
4.8.3 - USB flash bellek üzerindeki disk bölümü biçimlendirmek	167
4.8.4 - USB flaş belleği Linux ortamında bağlamak	168
4.9 - USB Tethering ile Raspberry Pi'ı İnternete Bağlamak	168

4.10 - Açılışta Otomatik Olarak Program Çalıştırmak	169
4.10.1 - rc.local yöntemi	169
4.10.2 - .bashrc yöntemi	170
4.10.3 - crontab yöntemi	170
4.11 - Programları Servis Olarak Çalıştırmak	170
4.12 - Uzak Masaüstü Bağlantısı Kurmak	171
4.12.1 - TeamViewer	171
4.12.2 - XRDP	172
4.12.3 - VNC	173
4.13 - Raspberry Pi'ı NAS (Network Attached Storage) 'a Dönüştürün	174
4.13.1 - OMV'ın ağ yapılandırmasını gerçekleştirmek	177
4.13.2 - OMV'ın varsayılan parolalarını değiştirmek	178
4.13.3 - OMV'da disklerin bağlanması ve bölümlerin oluşturulması	178
4.13.4 - OMV'da kullanıcı hesabının ve disk paylaşımının oluşturulması	178
4.13.5 - Raspbian ve OMV'ın uyumsuzluğu hakkında	179
4.14 - Bu Bölümde Neler Öğrendik?	180
4.15 - Çalışma Soruları	180

5 BÖLÜM 5: RASPBERRY PI DONANIMI **182**

5.1 - Raspberry Pi Donanımı	183
5.1.1 - BCM Sistem Çipi ve SoC (System on a Chip) Kavramı	185
5.1.2 - USB Hub'ı	188
5.1.3 - RAM	189
5.1.4 - CSI (Seri Kamera Arabirimi) konnektörü	190
5.1.5 - DSI (Seri Görüntü Arabirimi) Konnektörü	190
5.1.6 - Wireless	191
5.1.7 - Boot EEPROM (Raspberry Pi 4)	192
5.2 - Donanım Özelliklerini Görüntülemek	193
5.2.1 - vcgencmd aracı ile sistem çipini sorgulamak	193
5.2.1.1 - Hangi Firmware'i kullandığınızı öğrenin	193
5.2.1.2 - BCMxxxx alt birimlerinin çalışma frekanslarını görüntülemek	194
5.2.1.3 - Çekirdek çalışma voltajının görüntülenmesi	195
5.2.1.4 - Çekirdek sıcaklığını görüntülemek	195
5.2.1.5 - Bellek miktarını görüntülemek	196
5.2.1.6 - Donanımsal kod çözücüleri (codec) görüntülemek	197
5.2.1.7 - İşlemci darboğazlarını tespit etmek	197
5.2.1.8 - Monitörü Açıp/Kapatmak	198
5.2.2 - Device-tree ile sistem bilgilerini görüntülemek	198
5.2.2.1 - Raspberry Pi bilgisayarının modelini öğrenmek	199
5.2.3 - İşlemci hakkındaki bilgileri görüntülemek	200
5.2.4 - Ölçeklenebilir İşlemci saat frekansı kipi	202
5.2.5 - Bellek kullanım miktarını görüntülemek ve yorumlamak	203
5.2.6 - USB aygıtlar hakkında bilgi edinmek	204
5.2.7 - Disk ve Bölüm Yapısını Analiz Etmek	204

5.2.8 - SD kartın seri numarasını görüntülemek	206
5.2.9 - Donanım yapılandırmasını listelemek	207
5.2.10 - Ekran ve ekran çözünürlüğü	208
5.3 - PCB Sınama Noktalarını Kullanmak	209
5.4 - Raspberry Pi'ın Açılış (Boot) Süreci	211
5.5 - Durum LED'leri	212
5.6 - Güç Tasarrufu Yapmak	213
5.6.1 - Taşınabilir harici güç kaynakları	215
5.6.2 - Besleme kaynağının enerji kapasitesini arttırmak	217
5.6.3 - Raspberry Pi'ın EEPROM'unu güncelleştirmek	219
5.6.4 - İşlemci saat frekansını düşürmek	220
5.6.5 - Kullanılan işlemci çekirdeği sayısını düşürmek	220
5.6.6 - Grafik kipini kapatmak	221
5.6.7 - Arka plan servislerini kapatmak	221
5.6.8 - USB HUB'ının enerjisini kesmek	221
5.6.9 - HDMI sürücüsünün enerjisini kesmek	223
5.6.10 - Wireless ve Bluetooth'un enerjisini kesmek	223
5.6.11 - USB aygıtlarını sadeleştirmek	224
5.6.12 - Donanım arayüzlerini devre dışı bırakmak	224
5.6.13 - Durum LED'lerini devre dışı bırakmak	224
5.7 - Bu Bölümde Neler Öğrendik?	225
5.8 - Çalışma Soruları	225
 6 BÖLÜM 6: RASPBERRY PI VE KABLOSUZ AĞLAR	 227
6.1 - Dâhili Kablosuz Ağ Arabirimi ile Ağa/İnternete Bağlanmak	228
6.2 - Harici Kablosuz Ağ Arabirimi ile Ağa/İnternete Bağlanmak	229
6.3 - Raspberry Pi'ın Kablosuz Ağ Bağlantısını Otomatik Olarak Yenilemek	231
6.4 - Kullanışlı Kablosuz Ağ Komutları	232
6.4.1 - Kablosuz ağ arabiriminin bilgilerini görüntülemek	233
6.4.2 - Kablosuz ağ arabiriminin çalışma frekans aralığını listelemek	233
6.4.3 - Kablosuz ağ arabiriminin desteklediği kimlik doğrulama yöntemlerini listelemek	234
6.4.4 - Kablosuz ağ erişim noktalarını listelemek	234
6.4.5 - Kablosuz ağ arabiriminin radyo gücünü ayarlamak	235
6.4.6 - Kablosuz ağ arabiriminin hızını sınırlamak	235
6.4.7 - Kablosuz ağ arabirimini monitör etmek	235
6.5 - Kablosuz Ağ Cihazlarını Verimli Şekilde Konumlandırmak	236
6.6 - Raspberry Pi'ı Bir Kablosuz Ağ Erişim Noktasına Dönüştürmek	236
6.6.1 - systemd-networkd servisinin etkinleştirilmesi	237
6.6.2 - wpa_supplicant'ı kablosuz erişim noktası olarak yapılandırmak	238
6.6.3 - wlan0 arayüzünün yapılandırılması	238
6.6.4 - eth0 arayüzünün yapılandırılması	239
6.6.5 - wlan0 ile eth0 arasında NAT yapılandırmak	239
6.6.6 - yeniden başlatma ve sorun giderme	239

6.6.7 - erişim noktasına bağlı istemcileri listelemek	240
6.6.8 - örnek bir kablosuz ağ yapılandırması	241
6.7 - Bu Bölümde Neler Öğrendik?	242
6.8 - Çalışma Soruları	242
7 BÖLÜM 7: RASPBERRY PI VE ELEKTRONİK	245
7.1 - Temel Elektrik Kanunları	247
7.1.1 - Akım kavramı	248
7.1.2 - Doğru Akım ve Alternatif Akım	250
7.1.3 - Volt kavramı (Potansiyel Fark)	251
7.1.4 - Direnç kavramı (OHM Kanunu)	253
7.1.5 - Güç ve enerji	255
7.2 - Temel Elektronik Bileşenler	257
7.2.1 - AVOMetreler (Multimetre)	258
7.2.1.1 - Analog avometreler	259
7.2.1.2 - Dijital avometreler	259
7.2.2 - Dirençler	262
7.2.2.1 - Direnç değerlerinin okunması	263
7.2.2.2 - Beş ve altı renk bantlı dirençler	264
7.2.2.3 - Renk tolerans bandı	265
7.2.2.4 - Dirençleri gerilim bölücü olarak kullanmak	265
7.2.3 - Diyotlar	266
7.2.4 - Led Diyotlar	268
7.2.5 - Transistörler (BJT)	270
7.2.6 - MOSFET'ler	273
7.2.6.1 - MOSFET ile akım kontrolü	274
7.2.6.2 - Malzeme yapısı ve üretim şekillerine göre MOSFET çeşitleri	275
7.2.6.3 - E-MOSFET'ler (Enhancement)	276
7.2.6.4 - D-MOSFET'LER (Deplation)	277
7.2.6.5 - MOSFET seçimi ve veri sayfalarının okunması	279
7.2.7 - Kondansatörler	280
7.2.7.1 - Kondansatörlerin kuplaj amacıyla kullanılması	281
7.2.7.2 - Kondansatörlerin dekulplaj amacıyla kullanılması	282
7.2.7.3 - Kondansatörlerin doğrulma amacıyla kullanılması	283
7.2.7.4 - Raspberry Pi ve Kondansatörler	283
7.2.7.5 - Kondansatör Arızaları	283
7.2.7.6 - Arızalı kondansatörleri tespit etmek	284
7.2.8 - Röleler	285
7.2.8.1 - Röle sürücü kartlar	285
7.2.8.2 - Rölelerin güvenilirliği	286
7.2.8.3 - Rölenin MOSFET ile sürülmesi	289
7.2.9 - Butonlar ve Anahtarlar	291
7.2.9.1 - Buton gürültüsünü bastırmak	292
7.2.10 - Breadboard ve atlatma kabloları	293

7.3 - ESD (Elektro Statik Deşarj) Önlemleri	295
7.4 - Neler Öğrendik?	297
7.5 - Çalışma Soruları	298
 8 BÖLÜM 8: GPIO PORT'LARI İLE KONTROL VE İLETİŞİM	 301
8.1 - Raspberry Pi'in GPIO Konnektörü	303
8.1.1 - Raspberry Pi 1 Model B ve A/B GPIO konnektörü	303
8.1.2 - Raspberry Pi Model B/B+ GPIO konnektörü	303
5V pin'leri	305
3.3V pin'leri	305
Ground (Şase) pin'leri	305
UART pin'leri	305
I2C pin'leri	305
SPI pin'leri	305
PWM pin'leri	306
EEPROM pin'leri	306
8.1.3 - GPIO'nun elektriksel özellikleri	306
8.2 - GPIO Pin Numaralandırması	308
8.2.1 - GPIO/BCM numaralandırması	308
8.2.2 - Wiring Pi numaralandırması	309
8.2.3 - Header numaralandırması	309
8.3 - GPIO Pull-up ve Pull-down Dirençleri	309
8.3.1 - GPIO Pin'lerinin Güvenli Kullanımı	311
8.4 - GPIO Pin'leri ve Kullanılması	313
8.4.1 - UYGULAMA: /sys/class/gpio aracılığı ile GPIO port'larına yazmak	314
8.4.2 - UYGULAMA: /sys/class/gpio aracılığı ile GPIO port'larını okumak	315
8.4.3 - UYGULAMA: Python dili ile GPIO port'larını kontrol etmek	316
8.4.4 - UYGULAMA: Python dili ile GPIO pin'lerini okutmak	318
8.4.5 - UYGULAMA: Python ile 2x16 karakter LCD'nin kontrol edilmesi	319
8.4.6 - GPIO Akım Çıkış Kapasitesini Ayarlamak	324
8.5 - Wiring Pi Kütüphanesi	326
8.5.1 - UYGULAMA: gpio aracı ile LED yakıp söndürmek	328
8.5.2 - UYGULAMA: gpio aracı ile port'ları okutmak	329
8.5.3 - UYGULAMA: C Dili ile LED yakıp söndürmek	329
8.5.4 - UYGULAMA: C Dili ile butonu okutmak	330
8.5.5 - UYGULAMA: C Dili ile DHT-11 sıcaklık / nem sensörünü okumak	332
8.5.6 - UYGULAMA: C Dili ile LCD ekranın kontrol edilmesi	337
8.5.7 - UYGULAMA: PHP ile GPIO Pin'lerini Web'den Kontrol etmek	338
8.5.8 - UYGULAMA: PHP ile GPIO Pin'lerini Web'den Okutmak	340
8.6 - UART port'u	341
8.6.1 - UART Tamponu ve FIFO Mekanizması	344
8.6.2 - UART lojik seviye dönüştürücüler hakkında	345
8.6.3 - UART arabiriminin sınanması	346
8.6.4 - UYGULAMA: UART üzerinden iki Raspberry Pi'yi konuşturmak	347

8.6.5 - UYGULAMA: C Dili ile UART üzerinden veri göndermek	348
8.6.6 - Raspberry Pi ile Arduino programlamak	349
8.6.6.1 - Arduino geliştirme ortamını yüklemek ve kullanmak	350
8.6.6.2 - Arduino kartını programlamak	351
8.6.7 - Raspberry Pi ile Arduino'yu konuşturmak	353
8.6.7.1 - UYGULAMA: Arduino (USB)'dan Raspberry Pi'a veri gönderilmesi	354
8.6.7.2 - UYGULAMA: Raspberry Pi'dan Arduino (USB)'ya veri gönderilmesi	355
8.6.7.3 - UYGULAMA: Arduino'nun (USB) analog port'larının Raspberry Pi ile okunması	357
8.6.7.4 - UYGULAMA: Arduino ile Raspberry Pi'ı UART üzeinden konuşturmak	361
8.6.7.5 - UYGULAMA: UART terminal emülatörlerini kullanmak	362
8.6.7.6 - UYGULAMA: Web üzerinden UART ile etkileşime girmek	363
8.6.8 - Raspberry Pi'n komut konsolunu UART üzerinden kullanmak	365
8.6.8.1 - UART üzerinden seri konsol özelliğinin etkinleştirilmesi	366
8.6.8.2 - USB to Serial adaptörünün GPIO konektörüne bağlanması:	367
8.6.8.3 - USB to Serial adaptörünün Windows'a tanıtılması	368
8.6.8.4 - PuTTY ile terminal bağlantısının kurulması	369
8.7 - I2C Port'u	370
8.7.1 - I2C araçları ile I2C veri yolunu yönetmek	372
8.7.1.1 - i2cdetect aracı	372
8.7.1.2 - i2cdump aracı	373
8.7.1.3 - i2cget aracı	373
8.7.1.4 - i2cset aracı	373
8.7.1.5 - i2c veri yolu hızını değiştirmek	374
8.7.2 - UYGULAMA: Python dili ile BH1750 Lux sensörünü okumak	374
8.7.3 - UYGULAMA: C Dili ile BH1750 sensörünü okumak	376
8.7.4 - UYGULAMA: Python dili ile I2C LCD ekranı kontrol etmek	377
8.7.5 - UYGULAMA: C dili ile I2C LCD ekranı kontrol etmek	380
8.7.6 - UYGULAMA: Arduino ile I2C üzerinden haberleşmek	382
8.7.7 - UYGULAMA: Raspberry Pi'a RTC modülü eklemek	385
8.7.7.1 - TinyRTC modülü hakkında	387
8.7.7.2 - Linux sistem zamanı işlevleri	388
8.8 - SPI Port'u	388
8.8.1 - SPI arabirimini etkinleştirmek	392
8.8.2 - SPI port'unun veri tamponu boyutunu ayarlamak	393
8.8.3 - UYGULAMA: SPI port'unun çalışıp çalışmadığını test edelim	394
8.8.4 - UYGULAMA: Python dili ile SPI port'u üzerinden 74HC595 shift register'ını sürmek	394
8.8.5 - UYGULAMA: C Dili ile SPI port'unun kontrol edilmesi	397
8.8.6 - UYGULAMA: C Dili ile SPI port'unun kontrol edilmesi – 2	399
8.8.7 - UYGULAMA: SHM (Shared Memory) üzerinden SPI'ı kullanmak	401
8.9 - PWM Sinyalleri ve PWM Port'u	402
8.9.1 - Raspberry Pi'n PWM çözünürlüğü ve PWM modları	404
8.9.2 - Donanımsal PWM	405
8.9.2.1 - PWM.1 kanalını etkinleştirmek	406
8.9.2.2 - sysfs kullanarak donanımsal PWM sinyali üretmek	406
8.9.2.3 - WiringPi gpio aracı ile donanımsal PWM sinyali üretmek	409

8.9.2.4 - WiringPi C dili donanımsal PWM sinyali üretmek	410
8.9.3 - DMA (Direct Memory Access) zamanlamalı PWM ve pigpio	410
8.9.3.1 - pigpiod servisinin ağ yapılandırmasını gerçekleştirmek	412
8.9.3.2 - pigpiod servisi aracılığıyla donanımsal PWM sinyali üretmek	413
8.9.3.3 - pigpiod servisi aracılığıyla LED yakıp söndürmek	413
8.9.3.4 - pigpiod servisi ile DMA PWM sinyali üretmek	413
8.9.3.5 - pigpiod servisini ağ üzerinden kullanmak	416
8.9.3.6 - pigpio C arabirimi ile DMA üzerinden PWM sinyali oluşturma	417
8.9.3.7 - pigpio Python arabirimi ile donanımsal PWM sinyali oluşturma	419
8.9.3.8 - pigpio Python arabirimi ile DMA PWM sinyali oluşturma	419
8.9.3.9 - pigpio Python arabirimi ile servo motor kontrol etmek	420
8.9.4 - Yazılımsal PWM	424
8.9.4.1 - Python ile yazılımsal PWM oluşturmak	424
8.9.4.2 - C ile yazılımsal PWM oluşturmak	426
8.10 - Raspberry Pi'ın Dış Dünya ile Arabirimlenmesi	426
8.10.1 - Dekuplaj kondansatörlerinin kullanılması	427
8.10.2 - Sinyal giriş ve çıkışlarının tamponlanması	427
8.10.3 - Girişlerdeki kaymanın (floating) giderilmesi	428
8.10.4 - Kabloları kullanırken dikkat edilmesi gerekenler	428
8.11 - Raspberry Pi'ı Lojik Analizöre Dönüştürün	429
8.12 - Raspberry Pi'ı ile EEPROM Programlamak	430
8.12.1 - Serial EEPROM'ların programlanması	431
8.12.2 - I2C (Two Wire) EEPROM'ların programlanması	435
8.13 - Neler Öğrendik?	435
8.14 - Çalışma Soruları	436
 9 BÖLÜM 9: NODE-RED İLE IOT UYGULAMALARI	 439
9.1 - Node-RED Nedir?	441
9.2 - Kurulum ve Ayarlar	444
9.2.1 - Servis olarak çalıştırmak	445
9.2.2 - Güvenliğini Artırmak	445
9.2.2.1 - Kimlik bilgilerini şifrelemek	445
9.2.2.2 - Editör ve Admin API'nin güvenliği sağlamak	447
9.2.2.3 - Dashboard'un güvenliğini sağlamak	448
9.2.3 - Belleği artırmak	449
9.2.4 - Servis port numaralarını değiştirmek	449
9.2.5 - Birden fazla kopya çalıştırmak	450
9.3 - Çalışma Alanı ve Akış Editörü	451
9.4 - Çevrimiçi Kütüphane	454
9.5 - Import ve Export	455
9.6 - Dashboard'u Yükleme ve Ayarlamak	456
9.7 - Mesajlaşma Sistemi	460
9.8 - Context'ler	463

9.9 - Temel Node'lar	465
9.9.1 - inject node	465
9.9.2 - debug node	465
9.9.3 - function node	466
9.9.3.1 - fonksiyon yazmak	466
9.9.3.2 - çoklu akış için çıktı vermek	467
9.9.3.3 - çoklu mesajlar	468
9.9.3.4 - olayları kayıt altına almak	468
9.9.4 - change node	469
9.9.5 - switch node	470
9.9.6 - template node	471
9.10 - Gömülü Olarak Kullanmak	473
9.11 - Hataları Yakalamak	474
9.11.1 - Hataları izlemek	474
9.11.2 - Konsol günlüğü	475
9.11.3 - Yakalanabilir hatalar	476
9.11.4 - Yakalanamayan hatalar	480
9.11.5 - Yakalanamayan istisnalar	480
9.12 - İlk Akışımızı Oluşturalım	481
9.13 - İkinci Akışımızı Oluşturalım	483
9.14 - UYGULAMA 1: Buton ile LED'in Kontrolü	486
9.15 - UYGULAMA 2: Dashboard Aracılığıyla Bir Röle'nin Kontrolü	487
9.16 - UYGULAMA 3: TTS ile Metni Sese Dönüştürmek	489
9.17 - UYGULAMA 4: Telegram Uygulamasına Bildirim Göndermek	490
9.17.1 - Adım 1: RedBot'un yüklenmesi	491
9.17.2 - Adım 2: Yeni bir chat robotunun oluşturulması	492
9.17.3 - Adım 3: chatId değerinin elde edilmesi	493
9.17.4 - Adım 4: Chat robotuna mesaj göndermek	494
9.18 - UYGULAMA 5: Telegram Uygulamasına GPIO Durumunu Göndermek	496
9.19 - UYGULAMA 6: Eposta Mesajı Göndermek	497
9.20 - UYGULAMA 7: DHT11/DHT22 Sıcaklık Sensörünü Okumak	499
9.21 - UYGULAMA 9: Sensör Değerlerini Veritabanına Kaydetmek	502
9.22 - UYGULAMA 8: Raspberry Pi İçin Sistem Monitörü Oluşturmak	505
9.23 - UYGULAMA 9: Hava Durumunu Görüntülemek	507
9.24 - UYGULAMA 10: Herhangi Bir Web İçeriğini Parsellemek	511
9.25 - Node-RED hakkında daha fazla kaynak	514
9.26 - Neler Öğrendik?	515
9.27 - Çalışma soruları?	516
 10 BÖLÜM 10: KAMERA MODÜLÜ	 519
10.1 - CSI Kamera Modülü ve Uygulamaları	521
10.2 - Raspberry Pi CSI Kamera Modülleri	522

10.3 - Diğer CSI Kamera Modülü Alternatifleri	523
10.4 - CSI Kamera Modülünün Bağlanması ve Etkinleştirilmesi	524
10.5 - CSI kamera Modülünün Sınanması	525
10.6 - CSI Kamera ile Fotoğraf Çekmek	525
10.6.1 - Fotoğrafın çözünürlüğünü ve kalitesini ayarlamak	526
10.6.2 - Fotoğraf çekim seçeneklerini ayarlamak	526
10.6.3 - EXIF bilgisi eklemek	527
10.6.4 - Hızlandırılmış video (timelapse) kaydetmek	528
10.7 - CSI Kamera ile HD Görüntü Kaydetmek	529
10.8 - CSI Kamera ile Ağ Üzerinden h.264 Görüntü Akışı Yapmak	529
10.9 - USB Web Kamerasını Kullanmak	531
10.9.1 - USB web kamerasının teknik özelliklerini öğrenmek	532
10.9.2 - USB web kamerası ile resim kaydetmek	532
10.9.3 - USB web kamerası ile timelapse görüntüler kaydetmek	533
10.9.4 - Birden fazla USB webcam'i kullanmak	533
10.10 - Kamera ile Ağ Üzerinden MJPEG Biçimli Görüntü Akışı Yapmak	534
10.11 - Motion Aracı ile Harekete Duyarlı Güvenlik Sistemi Kurmak	536
10.11.1 - motion aracının kalibre edilmesi	538
10.11.2 - motion aracının desteklediği olaylar	539
10.11.3 - motion aracı ile resim kaydı	540
10.11.4 - motion aracı ile video kaydı	541
10.11.5 - mjpeg_streamer ve motion'ı açılışta başlatmak	542
10.11.6 - Motion'ın başlangıcındaki hatalı algılamaları bertaraf etmek	543
10.11.7 - UYGULAMA: motion aracı ile sesli alarm sireninin tetiklenmesi	544
10.11.8 - UYGULAMA: Birden fazla kamerayı motion ile kullanmak	545
10.12 - Motion'ın Disk Alanı Kullanımını Sınırlandırmak	546
10.13 - RPCWI ile CSI Kamerayı Web Üzerinden İzlemek	547
10.14 - RPCWI ile CSI Kamerayı Paylaşmak	550
10.15 - MotionEyeOS ile Raspberry Pi'yi Güvenlik Kamerası Gözetim Çözümüne Dönüştürmek	551
10.15.1 - MotionEyeOS'u yapılandırmak	552
10.15.2 - MotionEyeOS'a kamera eklemek	553
10.15.3 - MotionEyeOS ile kapsamlı bir güvenlik kamera sistemi oluşturma hakkında	558
10.15.4 - MotionEyeOS kayıt dosyalarına erişmek	559
10.16 - Farklı Lokasyonlardan Kamerayı İzlemek	559
10.16.1 - Mobil cihazlardan kamerayı izlemek	560
10.16.2 - Masaüstü bilgisayarlardan kamerayı izlemek	561
10.17 - Kerberos.io Projesi ile Güvenlik Kamera Sistemi	562
10.18 - Neler Öğrendik?	562
10.19 - Çalışma Soruları	562
 11 BÖLÜM 11: SES İŞLEVLERİ	 565
11.1 - ALSA Mimarisi ve Ses İşlevleri	567
11.2 - Ses cihazlarını ayarlamak ve sınamak	568

11.3 - Sesi Wav Biçimiyle Kaydetmek	570
11.4 - Sesi Mp3 ve Ogg Biçimlerine Dönüştürmek	570
11.5 - Sesi MP3 Olarak Kaydetmek	571
11.6 - SoX (Sound eXchange) ile Kayıt Yapmak	572
11.7 - Mikrofonu Varsayılan Ses Çıkışına Yönlendirmek	572
11.8 - Sesi Sürekli Olarak Kaydetmek	573
11.9 - SoX ile Sese Efekt Ekleme	574
11.10 - Sadece Ortamda Ses Olduğunda Kayıt Yapmak	574
11.11 - Uzak bir ağ Konumundan Ses Aktarmak	576
11.12 - Raspberry Pi'ı Konuşturmak	577
11.12.1 - espeak ile Raspberry Pi'ı konuşturmak	578
11.12.2 - Google ile Raspberry Pi'ı konuşturmak	579
11.13 - İnternet Radyosu Kurmak	579
11.13.1 - Icecast2 kurulumu	580
11.13.2 - Icecast2 yapılandırma ayarları	581
11.13.3 - Darkice kurulumu	582
11.13.4 - Oluşturulan ses akışını dinlemek	583
11.14 - Raspberry Pi'ı FM Radyo Vericisine Dönüştürmek	584
11.15 - Neler Öğrendik?	587
11.16 - Çalışma Soruları	587

12 BÖLÜM 12: SUNUCU SERVİSLERİ VE AĞ UYGULAMALARI _____ **589**

12.1 - Apache Web Sunucusunu Kurmak	591
12.1.1 - Apache'nin varsayılan sayfasını değiştirmek	592
12.1.2 - Apache'nin yayın dizinini ayarlamak	593
12.1.3 - Apache Web Sunucusunu Sistemden Kaldırmak	595
12.1.4 - Apache'ye PHP Eklentisinin Kurulması	595
12.1.5 - PHP'nin hata yakalama ve kaydetme seçeneklerini ayarlamak	596
12.1.5.1 - php.ini: display_errors seçeneği	597
12.1.5.2 - php.ini: error_reporting seçeneği	597
12.1.5.3 - php.ini: log_errors seçeneği	598
12.1.5.4 - php.ini: error_log seçeneği	598
12.1.6 - Apache'ye PHP-MySQL Eklentisinin Kurulması	598
12.2 - Nginx Web Sunucusunu Kurmak	598
12.2.1 - Nginx Web Sunucusuna PHP Kurmak	600
12.2.2 - Sık Kullanılan Nginx Yapılandırma Seçenekleri	602
12.2.2.1 - worker_process seçeneği	602
12.2.2.2 - worker_connections seçeneği	602
12.2.2.3 - server_tokens seçeneği	602
12.3 - FTP Sunucusu Kurmak	603
12.3.1 - ProFTPD FTP Sunucusunu Kurmak	603
12.3.1.1 - ProFTPD İçin Kullanıcı Oluşturmak	604
12.3.1.2 - ProFTPD Kullanıcısını Silmek	605

12.3.2 - vsftpd FTP Sunucusunu Kurmak	605
12.3.2.1 - vsftpd FTP Oturumlarını canlı olarak izlemek	606
12.3.2.2 - vsFTPD'ye Yeni bir FTP kullanıcısı eklemek	607
12.3.3 - FTP Sunucusuna Bağlanmak	607
12.4 - MariaDB (MySQL) Veri tabanı Sunucusu	609
12.4.1 - Veri tabanı sunucusunu kurmak	610
12.4.2 - Veri tabanı sunucusunu başlatmak	610
12.4.3 - Veri tabanı yönetici kullanıcısının varsayılan parolasını değiştirmek	610
12.4.4 - Veri tabanı sunucusuna bağlanmak	611
12.4.5 - Veri tabanı sunucusuna localhost dışından bağlanmak	613
12.4.6 - Veri tabanı sunucusunda yeni bir kullanıcı tanımlamak	614
12.4.7 - Veri tabanı kullanıcısının parolasını değiştirmek	615
12.4.8 - Veri tabanı sunucusunu yapılandırmak	615
12.4.9 - Veritabanlarını yedeklemek ve geri yüklemek	617
12.4.10 - Veri tabanı sunucusunun günlük (log) kayıtlarını incelemek	618
12.4.11 - Veri tabanı yönetimi için phpMyAdmin'i kullanmak	618
12.5 - SAMBA Sunucusu Kurmak	621
12.5.1 - Samba ile bir dizin paylaşmak	622
12.5.2 - Samba ile bir sistem dizinini paylaşmak (/var/www/)	623
12.5.3 - Create Mask ve Force Create Mode seçenekleri	624
12.5.4 - Samba kullanıcısı eklemek ve silmek	625
12.5.5 - Samba kullanıcısının parolasını değiştirmek	625
12.5.6 - Samba paylaşımına Windows üzerinden erişmek	626
12.5.7 - Samba komut satırı araçları ile hâkimiyetinizi artırmak	626
12.5.7.1 - Smbclient aracı ile paylaşımları listelemek	626
12.5.7.2 - Kullanımda olan samba paylaşımlarını görme	628
12.5.7.3 - Ağdaki tüm samba paylaşımlarını listelemek	629
12.5.7.4 - Bir samba paylaşımını bir Raspberry Pi dizinine bağlamak	629
12.5.8 - Samba paylaşımını açılışta otomatik bağlamak	630
12.5.9 - Samba ile Hata Ayıklamak	630
12.5.9.1 - Smbclient aracının hata ayıklama özelliğini kullanmak	631
12.5.9.2 - Samba sunucusunu hata ayıklamak üzere yapılandırmak	631
12.5.9.3 - Varsayılan karakter setinden (tr_TR.UTF-8) kaynaklanan sorunlar	632
12.5.9.4 - Bilgisayar adından (hostname) kaynaklanan sorunlar	632
12.5.9.5 - Samba kullanıcılarının görüntülenmesi	632
12.5.9.6 - Samba sunucu rolü ve güvenlik düzeyi	633
12.5.9.7 - Windows'ta samba oturumlarının açık kalması	633
12.5.10 - Samba sunucusunu sistemden kaldırmak	634
12.6 - CUPS Yazdırma Sunucusunu Kurmak	634
12.6.1 - CUPS nedir?	635
12.6.2 - CUPS'a Yeni Bir Ağ Yazıcısı Eklemek	636
12.6.3 - CUPS Hizmetini cupsd.conf Aracılığı ile Yapılandırmak	639
12.6.4 - Windows bilgisayarına CUPS ağ yazıcısını tanıtmak	640
12.6.5 - Sorun Giderme	641
12.6.6 - CUPS Hizmetini Sistemden Kaldırma	644

12.7 - VPN Sunucusu Kurmak	644
12.7.1 - VPN bağlantısının çalışma şekli	646
12.7.2 - VPN kurulumundan önce yapılması gerekenler	646
12.7.3 - VPN sunucusunun kurulması	646
12.7.4 - VPN istemcisi eklemek	648
12.7.5 - VPN bağlantısı gerçekleştirmek	650
12.7.5.1 - Windows ortamında VPN bağlantısının kurulması	650
12.7.5.2 - Raspbian üzerinde VPN istemcisi ile bağlanmak	652
12.7.5.3 - Android ortamından VPN bağlantısının kurulması	652
12.7.6 - VPN sunucusunun yönetilmesi	654
12.7.6.1 - Aktif VPN bağlantılarının listelenmesi	656
12.7.6.2 - Geçerli istemci sertifikalarının listelenmesi	657
12.7.6.3 - İstemcinin sertifikasını iptal etmek	657
12.7.6.4 - İstemcilere sabit IP ataması yapmak	657
12.7.6.5 - Günlük kayıtlarını incelemek ve hata ayıklamak	658
12.7.6.6 - VPN sunucusunu kaldırmak	659
12.8 - Wordpress ile Dünyaya Açılın	659
12.8.1 - Wordpress kurulumu	660
12.8.2 - Wordpress eklentileri	664
12.8.3 - Wordpress kaynakları	664
12.9 - RaspAP ile Raspberry Pi'ı Kablosuz Erişim Noktasına Dönüştürmek	665
12.9.1 - RaspAP: Wi-Fi istemciyi yapılandırmak	666
12.9.2 - RaspAP: Configure Networking	667
12.9.3 - RaspAP: Configure Hotspot	668
12.9.4 - RaspAP: Configure DHCP	668
12.9.5 - RaspAP: Configure Auth	669
12.9.6 - RaspAP: System	670
12.9.7 - RaspAP: OpenVPN ve TorProxy arabirimlerini etkinleştirmek	670
12.9.8 - RaspAP: Sistemden kaldırmak	671
12.10 - Pi-hole ile Reklamları Kara Delğe Gönderin	671
12.11 - Raspberry Pi'ı 7/24 Torrent Kutusuna Dönüştürmek	675
12.12 - SSH'ı güvenli hale getirmek	679
12.13 - Parolasız SSH Oturumu Açmak	680
12.14 - E-posta göndermek	682
12.15 - ArpWatch ile Ağdaki Davetsiz Misafirlerden Haberdar Olmak	683
12.16 - ArpON ile Ağ Güvenliğini Artırmak	684
12.17 - Raspberry Pi'a Dinamik İnternet IP Adresi Üzerinden Erişim Sağlamak	686
12.18 - Raspberry Pi'ı İnternete Açmak (ngrok)	688
12.19 - CloudFlare Nedir?	690
12.19.1 - CloudFlare dinamik alt alan adını Raspberry Pi ile güncellemek	691
12.20 - ipcalc aracı ile IPv4 yapılandırmasını hesaplamak	694
12.21 - Raspberry Pi ile Diğer Bilgisayarları Uzaktan Başlatmak	695
12.22 - Neler Öğrendik?	696

12.23 - Çalışma Soruları	697
13 BÖLÜM 13: RASPBERRY PI'İ ETKİN KULLANIN	699
13.1 - NOOBS ile Birden Fazla İşletim Sistemi Kurun	701
13.1.1 - ADIM 1: NOOBS LITE kurulum yardımcısını edinmek	701
13.1.2 - ADIM 2: Kurulum yardımcısını SD karta yazmak	702
13.1.3 - ADIM 3: Kurulum yardımcısını kullanarak işletim sistemini yüklemek	704
13.1.4 - NOOBS ile katılsız kurulum	705
13.2 - Raspberry Pi'ı Şifreleyerek Koruyun	706
13.2.1 - VeraCrypt ile şifrelemek	706
13.2.1.1 - VeraCrypt ile şifreli konteyner oluşturmak	708
13.2.1.2 - VeraCrypt konteynerini bir dizine bağlamak	711
13.2.1.3 - VeraCrypt konteynerini ayırmak	711
13.2.1.4 - VeraCrypt konteynerinin parolasını değiştirmek	712
13.2.2 - encryptfs ile şifrelemek	712
13.2.3 - Dosyaları güvenli şekilde silmek	714
13.3 - Multitail ile Ekranı Log Monitörüne Dönüştürmek	717
13.4 - Tmux Çoklayıcısı ile Terminal Ekranını Etkin Kullanmak	718
13.4.1 - Tmux oturumu (session) oluşturmak ve yok etmek	720
13.4.2 - Tmux oturumu içinde pencere oluşturmak	721
13.4.3 - Tmux penceresi içinde paneller oluşturmak	721
13.4.4 - Tmux hakkında bazı ipuçları	722
13.4.5 - Tmux kısa yolları	723
13.4.6 - Tmux'ı kullanışlı hale getirin	724
13.5 - Multi Tab Putty (MtPutty)	725
13.6 - Medya Oynatıcı Kurmak	727
13.7 - Ekran Görüntüsü Kaydetmek	728
13.8 - DietPi Raspberry Pi Dağıtımı	728
13.8.1 - DietPi'ı kurmak	729
13.8.2 - DietPi'ı başlatmak	729
13.8.2.1 - dietpi-config aracı ile yapılandırma	730
13.8.2.2 - dietpi-software aracı ile yazılım yükleme	731
13.8.2.3 - dietpi-update aracı ile güncelleme	731
13.8.2.4 - dietpi-backup aracı ile yedekleme	732
13.8.2.5 - dietpi-drive_manager	732
13.8.2.6 - Diğer araçlar	732
13.9 - Kali Linux Kurulumu	732
13.10 - GoogleAuthenticator ile 2 Adımlı Doğrulamaya Geçmek	734
13.11 - Terminal Tabanlı Web Tarayıcı Kullanmak	735
13.12 - Android'den Terminal Bağlantısı Kurmak	737
13.13 - SSL Bağlantıları İçin Üçüncü Parti Sertifika Yükleme	737
13.14 - Neler Öğrendik?	739
13.15 - Çalışma Soruları	739

14 BÖLÜM 14: SİSTEM BAŞARIMINI İZLEMEK	741
14.1 - Bellek (RAM) Kullanımını Analiz Etmek	743
14.1.1 - Belleğin (RAM) kullanım amacı	743
14.1.2 - Bellek işletim sistemi tarafından nasıl kullanılır	743
14.1.3 - İşletim sisteminin bellek organizasyonu	744
14.1.4 - Swap boyutunu arttırmak	746
14.1.5 - İşlemci (CPU) Kullanımını Analiz Etmek	747
14.1.6 - top aracı ile işlemci başarımını canlı izleyin	748
14.1.6.1 - top arabiriminin okunması	748
14.1.6.2 - top arabiriminin kullanılması	751
14.1.6.3 - top aracının komut satırı seçenekleri	752
14.1.7 - işlemci (CPU) ortalama yük değerlerinin yorumlanması	752
14.1.8 - htop ile işlemci başarımını canlı izleyin	753
14.1.8.1 - htop arabiriminin okunması	754
14.1.8.2 - htop arabiriminin kullanılması	755
14.1.8.3 - htop arabiriminin görünümünü özelleştirmek	756
14.1.9 - cpulimit aracı ile işlemci kullanımını sınırlandırın	757
14.2 - iotop Aracı ile Giriş/Çıkış (I/O) Başarımını İzlemek	758
14.3 - RPI-Monitor ile Başarım Durumunu Web Üzerinden İzlemek	760
14.4 - MonitoriX ile Başarım Durumunu Web'den İzlemek	762
14.4.1 - Grafikleri özelleştirmek	765
14.4.2 - Alarm üretmek	765
14.4.3 - Çoklu host izleme	766
14.4.4 - E-posta raporları	767
14.5 - Büyük Dosyaları Tespit Etmek	768
14.6 - SD Kartın Hızını Arttırmak	769
14.7 - Sysbench ile Raspberry Pi'in Başarımını Ölçmek	770
14.7.1 - Sysbench ile dosya sistemi başarımını sınamak	770
14.7.2 - Sysbench ile CPU başarımını sınamak	772
14.7.3 - Sysbench ile RAM başarımını sınamak	773
14.7.4 - memtester ile RAM başarımını sınamak	774
14.8 - Neler Öğrendiniz?	775
14.9 - Çalışma Soruları	775
15 BÖLÜM 15: SORUN GİDERMEK	777
15.1 - Dosya Sistemi Kullanım Miktarını Analiz Etmek	779
15.1.1 - Disk Dolu Hatası	780
15.1.2 - Disk temizliği yapmak	781
15.1.3 - Grafik ortamda disk temizleme araçlarını kullanmak	781
15.1.4 - Gereksiz Grafik Kullanıcı Arabirimi (GUI) Dosyalarını Kaldırmak	782
15.2 - Dosya Sisteminin Yapısı (SD Kart) ve Onarım	782
15.2.1 - Bozulan veri(file) bloklarının onarılması	783
15.2.2 - Bozulan superblock'ların onarılması	784

15.3 - Raspberry Pi'ın Açılış Başarımını Analiz Etmek	785
15.4 - Dosya Sistemi Hatalarının Açılışta Otomatik Onarılmasını Sağlamak	787
15.5 - Disklerde Hata Taraması Gerçekleştirmek	788
15.5.1 - dd aracı ile okuma sınaması gerçekleştirmek	788
15.5.2 - badblocks aracı ile yazma/okuma sınaması gerçekleştirmek	788
15.5.3 - smartctl aracı ile dâhili kondisyon sınaması gerçekleştirmek	789
15.5.3.1 - diskin SMART yeteneklerini ve özniteliklerini listelemek	790
15.5.3.2 - offline sınama gerçekleştirmek	793
15.5.3.3 - short sınaması gerçekleştirmek	794
15.5.3.4 - long (extended) sınaması gerçekleştirmek	795
15.5.3.5 - grafik ortamda smart taraması gerçekleştirmek	796
15.6 - dmesg ile Açılış Mesajlarını Görüntülemek ve Yorumlamak	796
15.7 - logwatch ile Sistem Günlüklerini Analiz Etmek	798
15.8 - Raspberry Pi açılmıyor	799
15.9 - Çekirdek Hata Ayıklama (debug mode) Kipi	799
15.10 - Raspberry Pi'ın Firmware'ini Elle Güncellemek	800
15.10.1 - Raspberry Pi 3 ve öncesini güncellemek	800
15.10.2 - Raspberry Pi 4 ve sonrasını güncellemek	801
15.11 - Isınma Sorunları	802
15.12 - Aktivite LED'inin söyledikleri	804
15.13 - Unutulan Parolayı Sıfırlamak	805
15.14 - Neler Öğrendiniz?	806
15.15 - Çalışma Soruları	806
 16 DİZİN	 809

Bölüm

1

RASPBERRY PI'A GİRİŞ

Bu bölümde genel olarak Raspberry Pi 'a bir giriş yaparak onu kullanabileceğiniz alanlar ve içinde yaşadığımız yüzyılın teknolojisine damgasını vurmuş Linux ve GNU felsefesi hakkında bilgi sahibi olacağız. Eğer açık kaynak felsefesi ve Linux ile henüz tanışmadıysanız, Raspberry Pi ve bağlantılı teknolojilerinin bel kemiğini oluşturan bu muhteşem felsefe ve faydalarının hoşunuza gideceğini düşünüyorum. Bu bölümde, Linux ve özgür yazılım teknolojileri üzerinde çalışan ve sözünü ettiğim felsefenin Türkiye'de vücut bulmuş hali olan Linux Kullanıcıları Derneği'ne (LKD) ve çalışmalarına da değineceğiz. LKD, Linux ve Raspberry Pi konusunda destek alabileceğiniz güzel bir yardımlaşma topluluğudur.

Raspberry Vakfının ürettiği birçok Raspberry Pi modeli mevcut; her biri farklı kullanım amaçlarına hitap ediyor, farklı donanım ve yazılım birimleri ile çalışıyorlar. Raspberry Pi'a giriş yapacağımız bu bölümde, Raspberry Pi'ın ne olduğu, onunla neler yapılabileceği ve Raspberry Pi kurulumu için gerekli çevre birimlerine nasıl karar verebileceğinizi öğreneceksiniz. Size en uygun Raspberry Pi modelini ve işletim sistemini seçmeyi ve nasıl satın alabileceğinizi bu bölümde öğreneceksiniz.

Ayrıca, Raspberry Pi'ın donanımsal özelliklerini geliştiren/artıran eklenti (HAT) kartları hakkında bazı tanıtıcı bilgilere de yer vermeyi uygun buldum. Bölümün sonuna Raspberry Pi konusunda yardım alabileceğiniz ve kaynak olarak kullanabileceğiniz bir liste ekledim. Başınız sıkıştığında gerek bana gerekse de bu kaynaklara başvurmadan çekinmeyin; açık kaynak toplulukları yardımlaşma ve paylaşma üzerine kuruludur.

DİZİN

- , 571	!	*
		* , 91, 103
!, 90	"	.
!!, 92		., 95, 114
		. (nokta), 94
		. S.M.A.R.T, 174
		.., 95
", 92		./, 93
	#	.bash_history, 629
		.bashrc, 170
		.deb, 138, 643
#, 113, 432		.dts, 198
		.rpm, 643
	\$	.tmux.conf, 724
\$, 92		/
	%	/, 432
		/bin, 87
% , 614		/bin/false, 122, 604
		/bin/nologin, 122
		/bin/sh, 805
	&	/boot, 88, 199
		/boot/cmdline.txt, 367, 394, 787, 799
&, 92, 111, 543, 583		/boot/cmdlines.txt, 220
&&, 630		/boot/config.txt, 224, 367, 374, 386, 406, 727, 769
		/dev, 87, 88, 343
		/dev/null, 88, 788
		/dev/ramX, 205

/dev/random, 89
/dev/root, 206
/dev/sda1, 112
/dev/serial0, 347, 348, 363
/dev/spidev0.0, 394
/dev/ttyAMA0, 343
/dev/ttyUSB0, 343
/dev/vid0, 531
/dev/video0, 533, 543, 545
/dev/video1, 535, 545
/dev/video2, 533
/dev/zero, 88
/etc, 88
/etc/apt/sources.list, 134
/etc/arpon.sarpi, 685
/etc/cron.daily/, 106
/etc/darkice.cfg, 582
/etc/default/cron, 144
/etc/default/rcS, 787
/etc/fstab, 630
/etc/hosts, 99
/etc/icecast2/icecast.xml, 580
/etc/interfaces, 733
/etc/modprobe.d/raspi-blacklist.conf, 223
/etc/monitorix/monitorix.conf, 763, 765
/etc/motion/motion.conf, 539
/etc/mysql/mariadb.cnf, 615
/etc/mysql/mariadb.conf.d/50-server.cnf, 615
/etc/network/interfaces, 230, 232
/etc/nginx/sites-available/default, 600
/etc/openvpn/ccd, 658
/etc/openvpn/easy-rsa/pki, 648
/etc/openvpn/easy-rsa/pki/crl.pem, 657
/etc/openvpn/easy-rsa/pki/index.txt, 657
/etc/openvpn/server.conf, 654, 656
/etc/os-release, 133
/etc/passwd, 99, 121, 616
/etc/php/7.0/cli/php.ini, 596
/etc/profile, 106
/etc/proftpd, 604
/etc/proftpd/proftpd.conf, 604
/etc/raspap, 666
/etc/resolv.conf, 78
/etc/samba/smb.conf, 634
/etc/service, 170
/etc/services, 99
/etc/shadow, 121
/etc/shells, 607
/etc/spi.service.conf, 402
/etc/ssh/sshd_config, 679, 680
/etc/ssl/certs, 738
/etc/ssmtp/ssmtp.conf, 682
/etc/suders, 118
/etc/systemd/network/04-eth0.network, 239
/etc/systemd/network/08-wlan0.network, 238
/etc/systemd/system/, 153
/etc/systemd/system/multi-user.target.wants/, 154
/forcefsck, 787
/home, 87
/home/pi/.node-red, 445
/home/pi/.node-red/settings.js, 445, 447
/home/pi/ftp, 606
/lib/systemd/system, 147
/lib/systemd/system/, 153
/lib/systemd/system/cron.service, 152
/lib/udev/hwclock-set, 387
/lost+found, 87
/media, 88, 112
/mnt, 88, 112, 168
/mnt/usb, 161
/opt, 88
/proc, 88, 109, 193, 199
/proc/asound, 568
/proc/asound/cards, 567, 568
/proc/cpuinfo, 199, 200
/proc/device-tree, 199
/proc/device-tree/model, 199
/proc/meminfo, 189, 203, 744
/proc/sys/kernel/osrelease, 133
/root, 88
/run, 88
/sbin, 88
/sbin/init, 805
/service, 170
/srv, 88
/sys, 88
/sys/class/gpio, 313
/sys/class/gpio/, 314
/sys/class/pwm/, 406
/sys/class/pwm/pwmchip0, 406
/sys/devices/, 199
/sys/firmware, 199
/sys/firmware/devicetree/, 199
/sys/firmware/devicetree/base, 199
/tmp, 88, 116, 142, 781
/usr, 88
/usr/bin, 763
/usr/bin/mysql_secure_installation, 611
/usr/sbin/cron, 152
/usr/sbin/nologin, 607
/usr/sbin/ssmtp, 682
/usr/share/arpwatch/ethercodes.dat, 684
/usr/share/doc/darkice/examples/, 582
/usr/share/man, 125
/usr/share/sounds/alsa/, 578
/var, 88, 780
/var/cache/locate/locatedb, 106
/var/lib/arpwatch/arp., 683
/var/lib/monitorix/htpasswd, 765
/var/log, 80, 598, 781
/var/log/auth.log, 120
/var/log/boot.log, 98
/var/log/cron.log, 144
/var/log/cups/error.log, 643
/var/log/cups/error_log, 639
/var/log/dmesg.log, 796
/var/log/mail.log, 683
/var/log/messages, 76, 98
/var/log/mysql/error.log, 617, 618
/var/log/mysql/mysql.log, 617, 618
/var/log/mysql/mysql-slow.log, 617
/var/log/mysql/slow.log, 618

/var/log/openvpn.log, 654, 658		1
/var/log/openvpn-status.log, 656		
/var/log/syslog, 144, 683, 688	100Mbps, 235	
/var/log/vsftpd.log, 607	10M ledi, 213	
/var/spool/cron/crontabs/, 143	1N4007, 290	
/var/spool/cron/crontabs/pi, 143	1N400x, 289	
/var/spool/cron/crontabs/root, 142	1-Wire, 65, 372	
/var/www, 593, 604		2
/var/www/html, 339, 363, 599, 624, 666		
:	2>&1, 91, 143, 145	
	2N3055, 272	
:p, 90		3
;		
	3.5mm'lik jak, 573	
;;, 92	3avr, 126	
?		4
?, 91	4.63 Volt uyarısı, 17, 198, 213, 218, 805	
@		5
@, 89	5G, 66	
@daily, 80		6
@hourly, 80		
@monthly, 80		
@reboot, 170, 543, 630	600 /etc/wpa_supplicant/wpa_supplicant-wlan0.conf, 238	
@yearly, 80		7
^		
^, 432	7407 buffer IC, 427	
	74HC595, 397, 399	
	74HC595 entegresi, 394	
_		8
_msgid, 460		
	802.11ac, 29, 191	
	802.11g/a, 29	
	802.11n, 29	
, 92, 571	802.3af, 21	
~		A
~, 89, 92, 95, 96, 594, 598	A.C (Alternative Current), 250	
~.ssh/authorized_keys, 681	a2dismod, 593	
~/.config/htop/htoprc, 757	a2enmod, 593	
~/.node-red, 447, 450	AC, 283	
~/.node-red/context/, 464	Access Point, 30, 231	
~/.node-red/settings.js, 475	ACT Led, 213, 224	
	Active bellek, 745	
	Active Directory, 621, 630	
	Active memory, 204	
	açık anahtar (public key), 680	
	Açık kollektör, 273	
	Ad Hoc, 233	
	Addr, 374	
	adduser komutu, 121	
	adminAuth, 448	
	admin-user, 581	
000-default.conf, 594		

Advanced IP Scanner, 70
Advanced Packaging Tool, 134
AES, 713
affectedRows, 504
ağ geçiti, 66
Ağ geçiti, 75
ağ maskesi, 66
Ağ yapılandırması, 66
Ağ yazıcısı, 640
Akım, 247, 248
akım işareti, 17
akış context'i, 470
AlarmPi, 40
aliexpress, 332
alsa, 578
ALSA (Advanced Linux Sound Architecture), 567
alsactl, 570
alsamixer, 568
Alt ağ maskesi, 242
AMBA, 343
AmiBerry, 729
amin, 104
amixer, 569
Amper, 248, 258
ampersant, 169
anahtar, 291
anahtar (switch), 291
analog avometre, 259
Analog avometre, 259
analog multimetre, 259
Android, 37, 646
Android Things, 37
AnonPages, 745
anonymous_enable, 605
Apache, 363, 591, 690
apache2, 591
apachectl, 594
aplay, 578
apropos komutu, 127
APT, 134
apt-cache, 138
apt-cache policy, 136
apt-cache search, 138
apt-cache show, 139
apt-get, 79, 134
apt-get autoclean, 138
apt-get autoremove, 79, 138
apt-get clean, 79
apt-get download, 135
apt-get install, 135, 138
apt-get --purge, 138
apt-get remove, 138
apt-get update, 78
apt-get upgrade, 78, 137
aptitude paket yöneticisi, 137
arch, 201
Arch Linux ARM, 39
ArchWiPi, 40
Arduino, 346, 349, 353
Arduino IDE, 126, 351
Arduino reset pini, 362

Arduino Uno, 350, 382
ArduPi, 32
area_detect, 538
arecord, 570, 571, 586
ARM, 3, 186
ARM (Advanced RISC Machine), 187
Arm Cortex A53 (SoC), 186
Armbian, 175
ARMv7r5, 201
ARMv8-A komut kümesi, 186
ARP, 684
arp scannet, 69
ARP spoofing, 644, 685
ArpON, 684
arp-scan, 68
arpwatch, 683
arpwatch.conf, 683
array, 468
asenchron iletişim, 341
asimetrik şifreleme, 738
at zamanlayıcısı, 144
AT24C32, 386
atime, 105
AtMega, 361
AtMega328P, 351
ATMEL, 350
ATTRIBUTE_NAME, 791
ATX güç kaynağı, 19
AUDI_R, 210
AUDIO DEVICE DRIVERS, 577
AUDIO_L, 210
audit, 476
auth, 631, 649
auth-nocache, 649
authorized_keys, 681
AuthPass, 682
AuthUser, 682
auto-gain, 568
autoremove, 79, 781
avahi-daemon, 68
available memory, 744, 749
avconv, 528, 533
avometre, 258, 259
Aygıt ağacı (device-tree), 198

B

back powering, 23
BackTrack, 732
bad sector, 167
badblock, 788
bad-sector, 789
balena, 49
balenaEtcher, 48, 49
base_dir, 764
base_url, 764
bash, 89, 93, 170
basic- authentication, 365
basic-authentication, 365
BC547B, 272
BCM GPIO numaralandırması, 308

BCM numaralandırması, 308

BCM237, 374

BCM2708, 195, 201

BCM2827, 185

bcm2835, 568

BCM2835, 326, 345, 391

BCM2837, 185

BCM2837B, 183

BCM283x, 184, 189, 211

BCM857BS, 210

bcrypt hash, 447

BeagleBone, 442

Besleme adaptörü, 16

best-effort, 760

betik, 92

beyz, 271

bg (background) komutu, 111

BH1750, 374

BIOS, 224, 431

bind-address, 616

bitRateMode, 582

bitsPerSample, 582

BJT, 312

BJT transistör, 270

Bleachbit, 781

blk, 205

blok aygıt, 759, 783

blowfish, 109

Bluetooth, 191, 223, 730

Bluetooth 4.2 LE (low energy), 191

BogoMIPS, 201, 202

bonjour servisi, 68

boot, 799, 800

boot block, 782

bootcode.bin, 211

bootloader, 194, 219

Bootloader, 48, 211

bounce, 292, 486

Bounce, 746

bozuk sektör, 789

Breadboard, 293

BrickPi, 31

Bridged mod, 649

broadcast, 241, 649

Broadcom, 185, 800

Browsing, 640

bs, 157

BS170, 279, 312

BSC (Broadcom Serial Controller), 374

buffer memory, 744

Buffers, 203, 754

Buffers memory, 203, 754

bufferSecs, 582

burst-size, 581

Bus 001, 204

buton, 291

buton gürültüsü, 292

Bütünlük kontrolü, 161

C

c:", 87

CA (Certificate Authority), 650

CA sertifikaları, 801

cache memory, 744

Cached, 203

Cached memory, 203, 754

Cached Memory, 746

CAM1_CN, 523

CAM1_CP, 523

CAM1_DN0, 523

CAM1_DP0, 523

canim.wav, 579

cat komutu, 97

catch node, 474, 476, 480

cd komutu, 95

CDN, 690

cert, 650

CGI, 600

CH/HL-340, 351

CH340, 361

CH341, 354

change node, 464, 469

channel, 582

Character Set, 63

chat bot, 492

checksum, 161

chmod, 93, 118

chmod (change mode) komutu, 113

chown, 118

chown (change owner) komutu, 117

Chrome, 602

Chrome OS, 37

ChromiumOS, 37

chroot_local_user, 605

CIFS, 178

cifs, 630

cipher, 649

Class, 636

clean, 79

cli, 596

ClientAliveInterval, 680

client-to-client, 655

clock, 388

CloudFlare, 690

CloutPrint, 729

cluster, 795

cmd.exe, 577

cmdline.txt, 54, 67, 75, 76, 212, 220, 367, 805

cmin, 104

CMOS, 428

CommitLimit, 746

Committed_AS, 746

Component tester, 258

CONF_SWAPSIZE, 746

config.txt, 199, 212, 224, 367

conflicts, 139

Context, 463

Country, 63

cp (copy) komutu, 99

cpio, 643
CPU, 211
CPU güç tüketimi, 220
CPU yükü, 749
cpuinfo, 201, 602
cpuinfo_cur_freq, 202
cpuinfo_max_freq, 202
cpuinfo_min_freq, 202
cpulimit, 757
CR2032, 388
CRC, 162, 790
create mask, 624
Creative Commons, 185
critical-chain, 786
crl-verify, 655
cron, 144, 533, 693
Cron, 141, 170
cron tablosu, 142
cron.log, 145
crond, 79
cronjob, 630
crontab, 80, 170, 223, 231, 542
crontab aracı, 141
CSI, 65
CSI (Camera Serial Interface), 190, 521
CSI konektörü, 523, 524
ctime, 105
CUPS, 634, 639
CUPS (Common UNIX printing system), 635
cupsd.conf, 635, 639
cupsenable, 644
curl, 493
curl aracı, 543
Current Pending Sector Count, 793
CustomPiOS, 40
cutecom, 362
Cutecom, 363
cvlc, 529
Cypress CYW43455, 184, 191

Ç

çekirdek modülleri, 350
çok görevlilik, 336
Çözünürlük, 64

D

D.C (Direct Current), 250
daemon, 536
daemon tools, 170
daemon-reload, 155
daemontools, 170
daily, 767
darkice, 579
Darkice, 582
dashboard, 452
Dashboard, 448
datadir, 616
date, 526
date komutu, 120

dB (desibel), 235, 568
dbconfig-common, 620
DC, 283
DC akım, 785
dd, 48, 160, 788, 795
dd komutu, 156
ddclient, 687
ddclient.conf, 687
DDOS, 690
deamon, 81
Debian, 87, 134
Debounce, 486
debug, 475
debug mode, 799
debug node, 453, 461
Debug node, 465
Debug Node, 453
Debug output, 453
debug panel, 474
dekuplaj, 427
Dekuplaj kondansatörü, 282
DELAYLOGIN, 787
Deluge, 729
Deluge torrent istemcisi, 675
deluser komutu, 123
deney tahtası, 293
dentry, 782
depends, 139
Deplation MOSFET, 275
Deplation tip MOSFET, 273
desibel (dB), 236
despeckle, 557
device, 582
device driver, 347
device tree, 406
device tree overlays, 199
df, 58, 628, 779, 780
df (disk free) komutu, 106
df komutu, 206
DHCP, 66, 649, 667, 671, 686
dhcpcd, 67, 74, 80
dhcpcd.conf, 74
dhcpcd.service, 785
DHT11, 332, 499
DHT22, 499
DIP (Dual in-line package), 262
DISK READ, 759
DISK WRITE, 759
DISPLAY, 728
DISPLAY=:0, 531
DietPi, 728
DietPi dağıtımı, 35
dietpi-autostart, 732
dietpi-backup, 729
dietpi-cleaner, 732
dietpi-config, 729
dietpi-drive_manager, 729
dietpi-launcher, 729
dietpi-logclear, 732
dietpi-process_tool, 732
dietpi-software, 729

dietpi-sync, 729, 732
 Diffie-Hellman, 655
 Dijital avometre, 259
 Directory, 96
 Dirençler, 262
 Dirty, 745
 disk dump, 156
 disk imajı, 157
 Disk imajı, 160
 disk kalıbı, 157
 Disk_Shift, 793
 display_errors, 597
 display_power, 198
 dist-upgrade, 220, 800
 Diyet, 266
 dizin, 87
 DMA (Direct Memory Access), 198
 dmesg, 229, 642, 784, 796
dmesg komutu, 229
 DMG2305UX, 210
 D-MOSFET, 278
 DNS, 76, 77, 671, 687, 690
 DNS sunucu, 66, 76
 DocumentRoot, 594
 doğru polarma, 266
 doğrultma diyodu, 267
 domain_name_servers, 74
 dosya, 87
 DPI (Parallel RGB Display), 14
dpkg --get-selections, 136
 DROP, 614
 Dropbear SSH, 731
 Drop-out gerilimi, 313
 DS (DATA SERIAL), 399
 DS1307, 386
 DS18B20, 388
 DSI, 305
 DSI arabirimi, 190
 dtoverlay, 407
 du, 107, 779
 du (disk usage) komutu, 107
 duration, 582
 dutcy_cycle, 408
 duty cycle, 403

E

E_ALL, 597
 E_DEPRECATED, 597
 E_ERROR, 597
 E_NOTICE, 597
 E_PARSE, 597
 E_STRICT, 597
 E_WARNING, 597
 e2fsck, 785
 echo, 540
 echo komutu, 348
 eCryptfs, 713
 EDID (Genişletilmiş Ekran Kimlik Bilgileri), 209
 edidparser programı, 209
 EEPROM, 192, 212, 219, 303, 306, 386, 430, 799, 801

EEPROM (Elektrik ile Silinebilen Programlanabilen Salt Okunur Bellek), 209
 EEPROM probing, 433
 Elektriksel direnç, 253
 Elektriksel güç, 253, 255
 elektro manyetik alan, 428
 elinks, 735
 Eliptic Curves, 647
 embedded system, 52
 emergency kipi, 150
 emetör, 271
 EMK (elektro motor kuvveti), 297
 emmc, 194
 eMMC, 13
 E-MOSFET, 276
 Empedans, 263
 EmulationStation, 37
 EN25F40, 431
 enable_uart, 367
 enable_zoom, 764
 encoder, 420
 encryptfs, 712
 Encryption Algorithm, 709
 endüktans, 263
 Enerji, 256
 Enerji tüketimi, 214
 Enhancement mosfet, 273
 Enhancement MOSFET, 275
 env komutu, 106
 enx, 73
 enx*, 73
 EOF (End of File) karakteri, 90
 epox zamanı, 388
 Error logging capability, 791
 error_page, 601
 error_reporting, 597
 ErrorPolicy, 640
 ESD, 296, 297
 ESD (Elektro statik deşarj), 296
 espeak, 169
 Espeak, 578
 espeak aracı, 153
 ESR (eşdeğer direnç), 258
 et cetera, 88
 Etcher, 175
 eth0, 66, 73, 74, 241
 eth1, 73, 74
 Etherwake, 695
 event_gap, 538, 542
 Execstart, 154
 eXecute, 115
 exFAT, 168, 710
exfat-fuse, 168
exfat-utils, 168
 EXIF, 541
 EXIF (Exchangeable Image File), 527
 exif_text, 541
 exit, 169
 Expand File System, 57
 Ext4, 160, 710
 ExtJS Framework, 675

F

fail2ban, 680
fake-hwclock, 385, 387
Fat32, 160
FAT32, 205, 211
fbset komutu, 209
FCC, 191
FCC (Amerikan İletişim Komisyonunun), 192
FCC (Federal Communications Commissions), 215
fdisk, 167
fdisk komutu, 205
FDX ledi, 213
FFC [flexible flat cable], 190
FFmpeg, 528
ffmpeg_output_movies, 542
ffmpeg_video_codec, 542
fg komutu, 112
FIFO (First In First Out), 344
FIFO TRL (Transmit Trigger Level), 345
fileio, 770
Filezilla, 135
FileZilla, 82, 559, 608
find, 768
find komutu, 102
findmnt, 783
Fing, 71
finger komutu, 123
Firefox, 135
FireFox, 155
firmware, 165, 185, 194, 212, 219, 789
fixup.dat, 211
Fiziksel Adres, 684
flanger, 574
flashboot.ru, 165
flashrom, 435
flashrom aracı, 431
flashrom.org, 431
flow context, 470
flow.json, 464
flows_raspberrypi_cred.json, 446
FLUSH PRIVILEGES, 614
FM radyo, 191
FM vericisi, 584
Folder, 96
footer_url, 766
force create mode, 624
force group, 623
force user, 623
format, 583
foto diyet, 270
FPGA, 587
fps, 532
FPS (Frame Per Second), 529
framerate, 536
frame-rate, 554
free, 81, 743
free komutu, 203, 204
free memory, 744
FreeBSD, 39
Frekans kirliliği, 231

fritzing, 293
from_address, 767
fsck.mode, 787
fsck.repair, 787
FSCKFIX, 787
fstab, 630
fswebcam, 532
FTP, 178, 552, 603
FTP Sunucu, 729
ftpd.passwd, 604
ftpd_banner, 605
Fujitsu INTELLIEDGE A700 Appliance, 442
full duplex, 390
Full-Duplex iletişim, 342
full-duplex, 435
FullPageOS, 39
full-upgrade, 137
function node, 462, 466

G

G/Ç başarımı, 758
gain, 568
gateway, 66, 75
gauge, 459
general_log, 617
general_log_file, 617, 618
Gentoo Linux, 39
gerçek zamanlı çalışma, 336
gerilim bölücü, 265
GET isteği, 543
getUpdates, 494
gid, 604
github, 364
global_zoom, 764
gmail, 682
GMT, 59
GMT (Greenwich Mean Time), 121
GMT+2, 121
gnome-schedule, 143
GNU araçları, 7
GNU Genel Kamu Lisansı, 6
Google, 37, 76, 77, 78, 579, 786
Google Authenticator (**GA**), 734
Gparted, 54, 163
gparted programı, 206
GPIO, 270, 303, 313, 486
GPIO (Genel Amaçlı Giriş Çıkış portu), 303
GPIO (General Purposed Input Output), 303
GPIO boot modu, 211
GPIO konektörü, 21
GPIO.setmode, 318
GPIO.setup, 318
gpio readall, 316
gpiozero, 65
GPL, 8, 185
GPU, 59, 211
GPU belleği, 525
GPU firmware, 185, 801
Grafik çözünürlüğünü ayarlamak, 64
GRANT, 503

graph_enable, 765
 graphical.target, 62, 149
 graps_per_row, 766
 Greenwich, 121
 grep, 144, 228, 797
 grep komutu, 99
 gridstack, 443
 group, 113
 groups, 766
 G-Sense Error Rate, 792
 GSmartControl, 796
 GTK+, 61
 gtkwave, 430
 GUI, 60
 guid, 104, 115
 guid bit, 116
 gunzip, 618
 güç besleme adaptörü, 17
 Güç tasarrufu, 232
 güç tüketimini, 220
 güncelleme, 79
 güneş paneli, 19
 gzip, 157, 617

H

h264, 529
 H264, 197
 HAL (Hardware Abstraction Layer), 406
 half-duplex, 435
 hard link, 100, 102
 Hard Power Off, 255
 Hardware ECC Recovered, 793
 hardware pwm, 413
 Harici anten, 191
 hashed, 122
 hash-pw, 447
 HASSBian, 40
 HAT (Hardware Attached on Top), 30
 HDMI, 27, 189, 568, 569, 705, 728, 799
 HDMI-VGA dönüştürücüler, 27
 head komutu, 98
 headeless, 60
 Header GPIO numralandırması, 309
 headless, 35, 59, 67, 197, 679
   Headless kurulum, 52
 Headless, 675
 Headless Kurulum, 733
 heatsink, 195, 803
 help komutu, 126
 HFS, 159
 hi (hardware interrupt), 749
 HiFiBerry, 32
 Hitachi HD44780U LCD Ekran, 337
 horizontal flip, 526
 hostname, 54, 60, 68, 72, 75, 76, 89, 592, 682
 Hostname, 64
 hostnamectl aracı, 133
 HotSpotOS, 40
 hotspot, 667
 httdocs, 593

HTML, 483
 htop, 744, 753
 htop komutu, 220
 http basic auth, 544
 httpd_builtin, 764
 humidity, 509
 Hwaddr, 684
 hwclock, 387, 388
 HYST, 325

I

I2C, 65, 305, 307, 326, 336, 346, 382, 392, 431, 435
 I2C (Inter-Integrated Circuit), 370
 I2C EEPROM, 435
 I2C extender, 371
 I2C LCD, 377
 IBSS, 233
 IC tester, 258
 IceCast, 729
 IceCast2, 583
 IDE, 789
 IGFET, 276
 IMAP, 498
 IMX219, 523
 Inactive memory, 204
 Inactive Memory, 745
 InfluxDB, 505
 Inject node, 465
 Inject Node, 453
 Inrush Current Limiter, 262
 Intel Nuc, 442
 Internationalization Options, 59
 Internet radyosu, 579
 IOPs, 25, 26
 IOS, 560
 IoT, 441
 IoT (Internet of Things), 441
 IoT (internet of things), 37
 IP adresi, 67
 IP Cam, 529, 561
 IP v4.0, 560
 IP yapılandırması, 67
 IPC (Inter-process Communication), 401
 IP-CAM, 521
 IPFire, 40
 IPForward, 239
 IPP, 640
 IPP (Internet Printing Protocol, [TCP Port 631]), 635
 IPP istemcisi, 635
 IPS (Instruction Per Second), 202
 IRFZ24, 290, 544
 ISP - Internet Service Provider, 644

i

i2c_bcm, 371
 i2cdetect, 372
 i2cdump, 372, 373
 i2cget, 372, 373
 i2cset, 372, 373

i2c-tools, 382
i2ctools paketi, 372
icecast2, 579
iceweasel, 155
id (idle), 749
identify aracı, 527
idle, 760
iface_mode, 764
ifconfig, 29, 73, 75, 228, 684
ifconfig-push, 658
ifup, 230, 231
İkinci aşama yükleyici, 211
İlk aşama yükleyici, 211
image_format, 764
imagemagick paketi, 527
img, 212
include_dir, 764
index.html, 592
inet addr, 75
inetd, 603
information_schema, 610
init, 62
init 3, 62
init 5, 62
init_resize.sh, 54
initd, 236
ino uzantısı, 352
inode, 780, 782
input_uvc, 535
inrush current, 287
interface, 74
interference, 289, 306, 325
inxi programı, 207
ionice, 759
iotop, 758
ip adresi, 54
ip_address, 74
ipcalc aracı, 694
ipconfig, 696
ipcrm komutu, 401
ipcs komutu, 401
ipify.org, 169
irix kipi, 751
isp, 194
iSpy, 535, 546, 550, 561
iSpyCentral, 561
İstanbul, 121
iwconfig, 230, 235
iwlist, 228, 229

J

JavaScript, 442, 515
jobs komutu, 111
John The Ripper, 122
johnny-five.io, 516
journalctl, 240, 451
journalctl aracı, 150, 152
jQuery, 443
jQueryUI, 443
JSON, 442, 454, 455, 479, 507, 511

JuiceSSH, 737
Jumper kablo, 294

K

Kablosuz ağ adaptörü, 29
kablosuz link, 236
Kalıp dosyası, 733
Kali Linux, 38, 156, 732, 733
kamera, 65
kapasitans, 263
kapasitör, 280
keepalive, 656
Kerberos, 37, 562
Kerberos.io, 37
Kernel Panic, 783
kernel.img, 212, 804, 805
Kernel.org, 7
KernelStack, 745
key, 650
key_buffer_size, 616
Keyboard Interrupt, 323
kill komutu, 110
killall komutu, 111
klavyeyi ayarlamak, 63
KODI, 39
Kodi, 729
kollektör, 271
kompozit jak, 184
komut arayüzü, 89
Komut kabuğu, 89
komut satırı, 93
kondansatör, 280
kondansatör mika, 427
kondansatör polistiren, 427
kondansatör seramik, 427
kondansatör tantalyum, 427
koruma diyodu, 267
Kuplaj kondansatörü, 281

L

L2 cache, 211
lame, 571
LAME (Mp3), 570
LAN çipi, 184
LAN9514, 20, 188
Language, 63
LCD ekran, 337
LDR, 262, 382
LDR (Light Depended Resistor), 270
LED diyot, 268
level, 475
level shifter, 370
LINFO (Linux Information Project), 126
lib/, 88
LibreELEC, 39
Libreoffice, 781
links, 735
Linus Torvalds, 7
Linus Torvalds, 134

Linutop, 38
 Linux, 6, 7, 8
 Linux çekirdeği, 7
 Linux File Systems for Windows, 159
 Linux Kullanıcıları Derneği, 10
 Linux Vakfı, 6
 LiR2032, 385
 Listen, 639
 Lityum bataryalar, 19
 lityum ion, 216
 LKD, 9
 ln komutu, 100
 LNK ledi, 213
 Load average, 754
 Load-in Time, 793
 local echo, 347
 local_enable, 605
 local_root, 606
 local_umask, 605
 locale aracı, 632
 localfilesystem, 463
 Localisation, 63
 locate komutu, 106
 locate_motion_mode, 537, 542
 locate_motion_style, 537, 542
 location, 601
 log level, 631
 log_buf_len, 800
 log_error, 617, 618
 log_level, 799
 log_target, 799
 logger, 145
 logging, 475
 logic level convertor, 345
 LogLevel, 639
 logwatch, 798
 lojik analizör, 429
 lojik değil kapısı, 428
 lojik seviye dönüştürücü, 354
 lojik tampon, 428
 lojik ve kapısı, 428
 lojik veya kapısı, 428
 long-query-time, 617
 loopback, 346
 lpadmin, 635
 lpadmin (line printers administrators), 635
 LPDDR (Low Power) RAM, 189
 LPDDR2 SDRAM, 189
 lpstat, 641
 ls komutu, 94
 ls_release aracı, 133
 lsblk, 167, 168, 779
 lsblk komutu, 112, 205
 lscpu, 202
 lshw aracı, 207
 lsmod, 371, 393
 lsof, 756
 lsusb, 29, 168, 189, 229, 642
 lsusb aracı, 229
 lsusb komutu, 204, 354
 luvview, 531, 533

lux sensör, 374
 LXDE, 35

M

MAC, 74, 683, 684
 MAC adresi, 695
 MAC Spoofing, 684
 MacOS, 646
 magic packet, 695
 Magnetic Force Microscopy, 716
 mail user agent, 682
 mailhub, 682
 man, 85
 man komutu, 124
 Managed, 233
 manpath komutu, 125
 manual, 105
 manuals, 124
 Mapped, 745
 mariadb, 503, 505, 611
 MariaDB, 502, 609
 Masaüstüne uzaktan bağlanmak, 171
 Masked service, 150
 MASQUERADE, 239
 Master, 233
 Max Temperature, 790
 max_allowed_packet, 616
 max_historic_years, 764
 max_movie_time, 537, 542
 MAX232, 342
 maxcpus, 220
 MCU (mikrokontrolör), 165
 MD5, 162
 md5sum, 162
 mDNS, 68
 meminfo, 203, 204
 memory leak, 743
 memory release, 744
 memory-block, 773
 memory-oper, 773
 memtester programı, 774
 MemTotal, 203, 745
 Mesh, 233
 metrics, 476
 MIPI (Mobile Industry Processor Interface), 190
 MIPI Clock negative [MCN], 523
 MIPI Clock Positive [MCP], 523
 MISO, 391
 MISO (Master In Slave Out), 388
 MITM, 649, 684
 micro sd kart, 24
 micro usb, 21
 Midnight Commander programı, 135
 mikrodnetleyici, 25
 MineOS, 729
 Minibian dağıtımı, 35
 minicom, 346, 362
 minimum_motion_frames, 537
 MiniTool Partition Wizard, 165
 mjpeg, 541

MJPEG, 534, 549
mjpeg_streamer, 534, 542
mjpegstreamer, 542
mjpeg-streamer, 560
MJPEG, 197
mkdir komut, 96
mke2fs, 784
Mkfs, 167
mkfs.ext4, 167
mkfs.ntfs, 166, 167
Mlocked, 745
MMAL (Multimedia Abstraction Layer), 553
MMAL servisi, 553
mmc, 205
mmcblk0, 205
mmcblk0p1, 205
mmcblk0p2, 205
mmin, 104
mod, 114
Modified Indicator, 453
Monitor kipi, 233
monitorix multihost, 766
MonitorX, 762
monthly, 767
MoPi, 30
moserial, 363
MOSFET, 273, 290
MOSI, 391
MOSI (Master Out Slave In), 388
motion, 536
MotionEyeOS, 40, 551
mount, 161, 168, 629, 712, 805
mount komutu, 112
mountPoint, 583
mp3, 586
MP3, 570
MPEG2, 186
MPEG-2 codec, 727
MPEG-4, 529
MPG2, 197
MPG4, 197
mplayer, 579
msg nesnesi, 466
msg.error, 477
msg.req, 467
msg.res, 467
mtime, 105
MtPutty, 725
multi tasking, 336
multihost, 766
multimetre, 258
multiplexer, 310
Multitail, 717
multitasking, 424
multi-tasking, 424
multi-threading, 602
Murmur, 729
Mustache, 472
mv komutu, 100
mW - mili watt, 235
MXL7704 regülatörü, 184

MySQL, 609
mysqldump, 617

N

nameserver, 77
NAND bellek, 211
NAS, 174, 731
NAS (Network Attached Storage), 174
NAT, 237, 559, 690
NC (not-connected), 332
ncdu (NCurses Disk Usage), 780
NEMS, 40
Nesnelerin İnterneti, 441
net use, 634
netcam_keepalive, 537
netcam_url, 536, 542
netcam_userpass, 536
netdiscover, 69
netmask, 54
netstat, 581, 610, 648
Network Boot, 64
Network Manager, 733
Network settings, 66
NetworkManager.conf, 733
NextCloud, 729
NFS, 178, 546
NFS_Unstable, 746
Nginx, 598
Nginx Web Sunucusu, 598
nginx.conf, 602
ngrok.io, 688
ngrok.yml, 690
NICE, 750
ni (niced), 749
nmap, 602
nmbd, 622, 631
nmp, 447
no clobber, 99
nobind, 649
node.error, 478
node.js, 480
Node.js, 442
NodeJS, 473, 515
nodered, 476
Node-RED, 441, 473
node-red-admin, 447
node-red-contrib-dht-sensor, 499
node-red-contrib-os, 505
node-red-dashboard, 457
node-red-log, 445, 448, 451, 466, 468, 474, 475
node-red-node-mysql, 503
node-red-node-openweathermap, 508
node-red-pi, 444
NoIR Camera, 522
noise, 325
Nokia 7380, 523
non-blocking, 442
NOOBS, 45, 48, 701, 705
NOOBS LITE, 701, 704
NOPASSWD, 120

North Bridge, 431
 npm, 454
 NPN transistör, 271
 nslookup, 673
 NT_STATUS_ACCESS_DENIED, 632
 NT_STATUS_LOGON_FAILURE, 628
 NT_STATUS_NO_SUCH_USER, 632
 NTC, 262
 NTFS, 710
 ntfs-3g, 167
 NTP, 63, 121, 734
 NTP (Network Time Protocol), 385
 NTP protokolü, 388
 NTSC, 705
 null, 466

O

Offline data collection, 791
 Offline data collection status, 791
 Offline Uncorrectable, 793
 OGG, 570
 oggenc, 571
 Ohm, 258
 OHM, 253, 262
 OmniVision OV5647, 522
 OMX ortam yürütücüsü, 727, 728
 omxplayer, 525, 529
 OMXPlayer, 197
 on the fly, 706
 on_area_detected, 540
 on_camera_lost, 540
 on_event_end, 539
 on_event_start, 539, 544, 545
 on_motion_detected, 538, 539
 on_movi_end, 540
 on_movie_start, 540
 on_picture_save, 539
 Online Port Scanner, 687
 Open drain, 273
 open-collector, 271
 OpenGL-ES 1.1/2.0, 186
 OpenMediaVault, 174
 OpenVG 1.1, 186
 OpenVPN, 646, 652, 670, 729
 OpenVPN Connect, 652
 openweathermap.org, 507
 OpenWrt, 40
 optokuplör, 285
 others, 113
 OTP, 193
 OTP (One Time Programmable), 194
 OTP (One Time Programming), 211
 Oturum açma türünü ayarlamak, 64
 output_pictures, 541
 OV5647, 522
 Overclocking (hız aşırma), 202
 Overscan, 64
 ownCloud, 729
 Owncloud, 731
 owner, 113

Ö

ölçeklenebilir CPU frekansı, 202
 öz yazılım, 165
 özel anahtar (private key), 680
 özgür yazılım, 8

P

P1 header, 21
 P1 konnektörü, 303
 PageTables, 745
 Pal, 705
 Pardus, 36
 Pardus ARM, 36
 parola, 64
 parted aracı, 206
 passdb, 631
 passwd, 57, 805
 passwd komutu, 123
 PATH, 106
 payload, 461
 PCA9685, 409
 PCA9685 PWM sürücü, 423
 PCB, 209
 PCF8574, 378
 PCF8574A, 378
 PCIe veriyolu, 192
 pdbedit, 632
 PDIP kılıf, 432
 penguin, 7
 performance_schema, 610
 permission denied, 119
 Permission denied, 103
 permissions-calculator.org, 115
 persist-key, 649
 persist-tun, 649
 pfs (PWM frequency set, 414
 PHP, 338, 363, 595, 600, 659
 php.ini, 596
 PHP-FPM, 601
 phpinfo(), 601
 phpMyAdmin, 617, 618
 phy0, 30
 PI POWER ESTIMATOR Uygulaması, 215
 PIC, 336
 PID, 109, 750
 PIGPIO_ADDR, 416
 PIM (Personal Iterations Multiplier), 710
 PIR sensörü, 544
 PIXEL, 60, 62
 Pi SD Card Imager, 48
 PiBakery, 50
 picocom, 362
 picture_type, 541
 Pidora, 36
 pieeprom.sig, 802
 pieeprom.upd, 802
 PiFmRds, 585
 pigpio, 65, 410, 417
 pigpiod, 65, 411, 414, 416

pigs komutu, 416
Pi-hole, 671
ping, 56, 68, 76, 229
pinout, 309
pinout.xyz, 309
PiPoint, 40
Piscope, 429
pitch, 574
pivpn, 644, 647
PiVPN, 729
Pixel Dubling, 64
pix-icons, 62
pix-plym-splash, 62
pkill komutu, 111
plink.exe, 577
PNP transistör, 271
PoE, 184
PoE (Power over Ethernet), 20
POP3, 498
port, 616
port forwarding, 646
POST (Power on Self Test), 431
potansiyel fark (volt), 251
power bank, 217
Power Bank ile beslemek, 215
Power Led, 212, 804
POWER Led, 224
Power On Hours, 790, 792
powercfg, 696
Power-Off Retract Count, 792
power-on, 431
PPD, 643
PPD (PostScript Printer Description), 642
PPD File, 638
Predictable Network Interfaces Names, 73
pressure, 509
PRIO, 759
print spooler, 635
Private Addresses, 239
Proant, 191
Proant PCB anteni, 191
Process PRIORITY (PRI), 750
Process States, 750
ProFTP, 731
ProFTPD, 603
proftpd.conf, 605
Program Service Name, 586
program_gpio_bootmode, 211
Prometheus, 505
Promiscuous, 233
prompt işareti, 89
prototip tahtası, 293
ps (process status) komutu, 109
PSU noise reduction, 730
PTC, 262
public_html, 593
pull-down, 307, 310, 428
PULLDOWN, 486
pull-up, 273, 307, 310, 428
Pull-up, 488
purge, 137

push block-outside-dns, 655
push dhcp-option, 655
putty, 363
PuTTY, 71, 369
PW_ON, 431
pwd komutu, 96
pwgen, 679
pwm, 194
PWM, 33, 306, 403, 584
PWM (DMA), 410, 417
PWM (Pulse Width Modulation), 402
pwm (wiringPi), 426
PWM (yazılımsal), 425
PWM devresi, 405
pwm range, 414
pwm sample rate, 414
PWM.1, 406
PWM_MODE_BAL, 410
PWM_MODE_MS, 410
pwm0, 407
PWM0, 407
pwm1, 407
PWM1, 407
PWR Led, 213, 805
python3-sense-emu, 62
python-sense-emu, 62

Q

Qt, 61
quality, 541, 583
Quality, 236
query_cache_limit, 617

R

r izni, 95
Radio Text, 586
radyo vericisi, 584
Rainbow Table, 122
RAM, 743
RAM başarımlı sınaması, 773
Rasbian, 87
RaspAP, 666
raspap-webgui, 665
Raspberry Pi, 3
Raspberry Pi 3B+, 183, 189
Raspberry Pi Camera V2, 522
Raspberry Pi Compute Modul (CM), 13
Raspberry Pi Imager, 47, 53
Raspberry Pi Model A, 10
Raspberry Pi Model B, 11
Raspberry Pi Vakfı, 4, 47
Raspberry Pi Zero, 12, 53, 746
Raspberry Pi Zero W, 521, 558
Raspberry Pi'nin beslenmesi, 21
Raspberry Vakfı, 35
raspberrypi-artwork, 62
raspberrypi-bootloader, 62
raspberrypi-ui-mods, 62
Rasbian, 35, 47, 133

Raspbian Lite, 53, 60
 Raspbian Pixel, 55
 raspi-config, 56, 57, 72, 121, 195, 202, 208, 228, 361, 366, 632
 raspistill, 525, 528
 Raspistill, 525
 raspivid, 525, 529
 rc.local, 169
 rcconf, 81, 82
 rc-gui, 62
 rdesktop, 173
 RDP protokolü, 172
 RDS, 586
 real time, 353
 Real Time, 336
 Real VNC, 173
 Reallocated Sectors Count, 792
 Reallocation Event Count, 793
 real-time, 390, 760
 RealtimePi, 40
 reboot, 58
 reconnect, 582
 recovery.bin, 802
 recovery.cmdline, 706
 recursive, 99
 RedBot, 491
 redbox, 537
 redcross, 537
 redirect-gateway, 655
 redüktör, 420
 refresh_rate, 764
 Register Select, 320
 regular expression, 95
 ReiserFS/4, 159
 relay, 285
 remote GPIO, 65
 Remote GPIO, 410
 remote_host_list, 766
 remote-cert-tls, 649
 remotegroup_desc, 767
 remotegroups_list, 766
 remotehost_desc, 766
 remotehost_list, 766
 rename, 100
 Repeater, 233
 replaces, 139
 repo, 78
 RES memory, 750
 rescue (kurtarma kipi), 149
 resistör, 262
 resolv.conf, 77, 78
 resolv-retry infinite, 649
 RetroPie, 37
 reverb, 574
 Revoked, 657
rkill komutu, 228
 RISC OS, 336
 Richard Stallman, 9
 RiscOS, 36
 rm, 715
 rm (remove) komutu, 100

ROLE_STANDALONE, 633
 ROM, 430
 root, 620
 root directory, 87
 root kullanıcısı, 113
 RootLogin, 605
 route, 75, 77, 169
route komutu, 77
 router, 66, 76
 Router, 694
 routers, 74
 routing, 559
 röle, 285
 röle sürücü kartı, 285
 RPCWI (RPi Cam Web Interface), 547
 RPCWI servisi, 529
 rpd-wallpaper, 62
 RPI-Monitor, 760
 RPi Cam Control, 729
 rpi-chromium-mods, 62
 rpi-eeprom, 801
 rpi-eeprom-update, 802
rpimonitord, 762
 rpi-update, 212, 801
 rpm2cpio, 643
 RS232, 65, 370
 RS-232, 342
 RS-232 protokolü, 342
 RS232-to-USB, 366
 RS232-USB, 305, 354
 RS-422, 342
 RS485, 429
 RS-485, 342
 rsync, 732
 RT8088AWSC, 210
 runlevel 5, 62
 running process, 749
 RV, 197
 RxD, 366

S

S.M.A.R.T, 789
 S.M.A.R.T selftest, 794
 saat frekansı, 220
 Saat modülü (RTC), 385
 Sabit IP, 76
 safe mode, 805
 Samba, 546, 552, 621
 SAMBA, 178, 179, 603
 Samba günlük dosyası, 631
 samba-common-bin, 626
 Sann Teknoloji, 15
 sampleRate, 582
 Samsung Artik, 442
 SarPi Linux, 38
 SATA, 789
 scheduler, 635
 Schottky diyot, 218
 SCL, 374, 377
 SCL(Serial Clock), 370

- SCLO, 523
- scp (secure copy) komutu, 108
- script, 92
- scrot ile ekran görüntüsü yakalamak, 728
- SCSI, 789
- SD Card Copier, 155
- SD kart, 54, 206, 743, 769
- sd kart okuyucu, 26
- SD1, 211
- SD2, 211
- sda, 165
- SDA, 374, 377
- SDA (Serial Data), 370
- SDA0, 523
- sda1, 165
- sdbench, 769
- sdcard.org, 24
- SDFormatter, 702
- SDR, 587
- SDR (Software Defined Radio), 584
- SDRAM, 192
- sdram_c, 195
- sdram_i, 195
- sdram_p, 195
- Seamless Tunnel, 653
- Secure Shell, 71
- sektör, 205
- selenium, 514
- Self-test execution status, 791
- Sendmail, 682
- SEO, 735
- Serial EEPROM, 434
- Serial-To-USB, 366
- serveo**, 690
- server, 583
- ServerName, 594
- service, 81
- service unit, 146
- servo motor, 33, 409, 420
- servo motor (SG90), 421
- Servo PWM Pi, 33
- sessionExpiryTime, 447
- settings.js, 464, 468, 474, 475
- setup_mode, 537, 542
- setwebhook, 493
- seviye kaydırıcı, 370
- sFTP, 603
- SFTP (SSH File Transfer Protocol) protokolü, 82
- sh, 805
- SHA1, 162
- SHA-128, 162
- sha1sum, 162
- SHA2, 162
- SHA256, 802
- SHA-256, 162, 702
- sha256sum, 162
- SHA-512, 162
- sha512sum, 162
- shared memory, 744
- shift register, 394, 399
- Shmem, 745
- shortcut, 101
- show_gaps, 764
- showpkg, 139
- SHR memory, 750
- Shread, 715
- shutter speed, 526
- SIGKILL, 750
- SIGKILL sinyali, 110
- SIGTERM sinyali, 110
- SIGUSR1 sinyali, 111
- SIGUSR2 sinyali, 111
- si (software interrupt), 749
- Siemens SIMATIC IOT, 442
- silentinstall, 706
- Sistemin yük durumu, 749
- Slab, 745
- sleeping process, 749
- SLEW (slew rate), 325
- slow-query-log, 617
- slow-query-log-file, 617, 618
- SMART short scan, 793
- smartctl, 796
- smartmontools, 789
- SMB, 621
- smb modu, 627
- smb protokolü, 626
- smb.conf, 622, 623, 631, 633
- smbclient, 626, 631
- smbd, 631
- smbpasswd, 623, 625
- smbstatus, 628
- smbtree, 629
- smbus, 375
- SMD, 283
- SMD (Surface Mound Device), 262
- SMPlayer ortam yürütücüsü, 727
- SMPS (Switch Mode Power Supply), 251
- SMSC9512, 222
- SMSC9512 ethernet controller, 188
- SMSC9514, 221
- SMTP, 498
- SMTP (Simple Mail Transfer Protocol), 682
- smtp_hostname, 767
- SoC, 211, 342, 801
- SoC (System on Chip), 185
- softPwmCreate, 426
- SOIC kılıf, 432
- solaris kipi, 751
- Sony IMX219, 522
- source code, 105
- source-password, 581
- sources.list, 135
- sout, 530
- sox, 586
- SoX (Sound eXchange), 572
- sox.exe, 577
- speaker-test, 570
- SPI, 65, 212, 305, 326, 392, 431
- SPI (Serial Peripheral Interface), 388
- SPI arabirimi, 211
- SPI Buffer, 393

SPI_CLK, 396
 SPI_MISO, 393
 SPI_MOSI, 393
 SPI0.0, 394
 spidev.buftsiz, 394
 Spin Retry Count, 792
 Spin Up Time, 792
 Spin_Retry_Count, 790
 Splash screen, 64
 SQL, 503
 SReclaimable, 745
 SSH, 55, 57, 65, 67, 71, 108, 305, 552, 576, 680, 689
 ssh-copy-id, 681
 ssh-keygen, 681
 SSID, 228, 238
 SSR (Solid State Relays), 291
 st (steal time), 749
 standalone server, 603
 start.elf, 211, 804
 Static service, 150
 statik elektrik, 295
 status node, 480
 status-version, 656
 STCP, 396
 stderr, 90, 146
 stdin, 90, 146, 530, 571
 stdout, 90, 146, 571, 788
 sticky, 113, 115
 sticky bit, 116
 Stopped process, 749
 storage osilaskop, 430
 strace, 756
 stream, 90
 stream_auth_method, 538, 546
 stream_authentication, 538, 542
 stream_localhost, 537, 542
 stream_maxrate, 537, 542
 stream_motion, 537
 stream_port, 537, 542
 stream_quality, 542
 strings komutu, 434
 stty komutu, 347
 su (switch user) komutu, 118
Sub Flows, 454
 subflows, 454
 subversion, 364
 sudo (Super User Do) komutu, 118
 suid, 104, 113, 115
 suid bit, 116
 SULOGIN, 787
 SUnreclaim, 745
 superblock, 782
 suspend, 90
 SVG, 786
 svn aracı, 364
 svstat, 171
 swap, 744, 746, 749
 Swap, 203
 Swap (takas alanı), 203
 Swap file, 730
 SwapCached, 745

Swapfree, 745
 SWAPIN, 759
 Swaptotal, 745
 switch node, 470
 sy (system), 749
 sync, 746, 805
 sync komutu, 204
 sysbench, 747, 771
 Sysbench programı, 770
 sysfs, 314
 syslog, 145, 656
 systemctl, 81, 450
systemctl daemon-reload, 154, 155
systemctl disable, 153
systemctl --failed, 154
systemctl get-default, 149
systemctl isolate, 149
systemctl list-dependencies, 151
systemctl list-unit-files, 150
systemctl mask, 153
systemctl reboot, 150
systemctl reload, 152
systemctl reset-failed, 155
systemctl restart, 152
systemctl set-default, 149
systemctl show, 151
systemctl start, 152
systemctl status, 150, 152
systemctl stop, 152
systemctl unmask, 153
 systemd, 799
 SystemD, 236, 450
 SystemD (System Daemon), 146
 systemd wpa_supplicant, 236
 systemd-analyze, 785
 systemd-networkd, 236
 systemd-timesyncd, 388

T

tail, 540
 tail komutu, 98
 tap interface, 649, 650
 tar (tape archive komutu), 111
 target_dir, 537, 541, 542
 taslak (sketch), 352
 TeamViewer, 171
 telegram, 490
 template node, 472
 ters EMK, 289
 ters polarma, 266
 test pads, 209
 testparm, 623, 633
 tethering, 168
 Text Overlay, 555
 text_double on, 541
 text_left, 541
 text_right, 541
 TFTP, 64
 Theora, 197
 thread_cache_size, 617

thread_stack, 616
THRESH, 792
threshold, 537, 542, 574
throttled, 198
TID, 759
TIME, 750
TIMESTAMP, 503
timdatectl komutu, 119
Time sync mode, 730
timedatectl, 121, 385
time-lapse, 533, 547
timelapse video, 528
TimeScaleDB, 505
timestamp, 470
Timezone, 59
TinyRTC, 385, 387
TLS, 646, 682
tls-crypt, 650
tls-version-min, 649
tmpfs, 206, 745
TMPTIME, 787
Tmux, 718
TMUX (Terminal Multiplexer), 718
tmux.conf, 720
token, 492
top, 81, 744, 753
top aracı, 748
top komutu, 204
topic, 467
Topraklama, 297
Tor Hotspot, 729
TorProxy, 670
Torrent, 675, 702
TOTAL DISK READ, 759
TOTAL DISK WRITE, 759
touch komutu, 97
tr_TR.ISO-8859-9, 58
tr_TR.UTF-8, 58
trace, 481
transient state, 292
Transistör, 270
Triple-DES, 109
TTL, 428
TTS (Text To Speech), 489
TTY, 109
ttyAMA0, 343
ttyS0, 344, 367
ttyUSB0, 354
tun interface, 649
Tux, 7
tünel, 690
TV Hat, 33
TVS diyotu, 21, 184
TVS koruma diyotu, 21
tvservice programı, 208
twisted pair, 429
Two Wire, 435
Tx, Rx, 370
TxD, 366
tyS0, 346

U

uart, 194
UART, 65, 305, 326, 341, 353, 365
UART Buffer, 344
U-boot, 212
Ubuntu MATE, 35
UEFI, 193
UFL konnektör, 192
UFS2, 159
uhubctl aracı, 222
uid, 604, 629
uiPort, 449
umount, 159, 629, 714
unallocated, 164
uname aracı, 134
underclocking, 220
Unevictable Memory, 745
Unload Cycle Count, 792
unmount, 112
update, 78
updatedb, 106
updateGravity, 675
updatePihole, 675
update-service, 171
Update-service, 171
upgrade, 78
UPS, 214
uptime, 753
url_prefix, 767
us (user), 749
USB hub, 18
USB Hub, 183
USB kamera, 190
USB kulaklık, 567
USB mikrofon, 567
USB Tethering, 168
USB Tip A, 18
USB Tip A to Tip B, 18
USB to RS232, 344
USB to Serial, 345
USB web kamerası, 531
usb0, 168
usdev.ru, 165
USE, 615
Used memory, 754
user, 616
user space, 785
user_sub_token, 605
useradd komutu, 123
userdel komutu, 123
userdir apache modülü, 593
usermod, 365
UseSTARTTLS, 682
UTC (Coordinated Universal Time), 121
UTF-8, 63, 632
uvcdynctrl, 532
UWP (Universal Windows Platform), 37

V

v3d, 194
 V4L2 (Video for Linux v2), 553
 valid user, 623
 Varsayılan dili ayarlamak, 63
 VC-1 codec, 727
 VC-1 decoder, 186
 vcd (value changing data), 430
 vcdbg (Video Core Debug) aracı, 196
 vcgencmd, 193, 195, 196, 197, 802
 vcgencmd (video core general command), 801
 Vdd, 210
 VeraCrypt, 706
 verb, 650
 VERBOSE, 787
 veri yolu, 183
 verify-x509-name, 649
 vertical flip, 526
 Vfat, 160
 vgenCmd, 198, 525
 VIRT memory, 750
 Vichy VC99, 211
 VideoCore, 197
 VideoCore IV, 186
 videodevice, 536
 visudo, 119
 VL805, 802
 vl805.bin, 802
 vl805.sig, 802
 VLC, 584
 VLC (VideoLAN) Player, 529
 VLC ortam yürütücüsü, 727
 VLC Player (Visible Light Communication), 529
 VmallocChunk, 746
 VmallocTotal, 746
 VmallocUsed, 746
 VNC, 65
 VNC uzak masaüstü protokolü, 173
 Volt, 247, 251, 258
 Volume, 708
 Volumio, 39
 Vorbis (OGG), 570
 VP6, 197
 VP7, 197
 VP8, 197
 VPN (Virtual Private Network), 644
 vsftpd, 605
 vsftpd.conf, 605, 606
 VX ConnectBot, 737

W

w izni, 95
 W95 FAT32, 161
 wa (I/O wait), 749
 WAF, 691
 Wake on Magic Packet, 695
 Wake-on-LAN, 695
 watch komutu, 195, 198
 Watt, 255

wav, 570
 waveaudio, 577
 wavemon, 235
 Waveshare RPi Camera IR-CUT, 523
 web cam, 531
 Web sunucu, 729
 webcontrol_authentication, 537
 webcontrol_html_output, 537
 webcontrol_localhost, 537
 webcontrol_port, 537, 546
 WebInterface, 640
 Webmin, 729
 weekly, 767
 wget, 707
 whatis komutu, 127
 WHEN_FAILED, 792
 whereis komutu, 105
 which komutu, 106
 whitelist, 673
 White-noise, 569
 WINS, 621
 Wi-Fi, 191
 Wi-Fi 5GHz (802.11ac), 191
 WiFi Country, 66
 Wifi HotSpot, 729
 Wifi ülke kodu, 63
 Wildcard, 694
 Win32 Disk Imager, 160
 Win32DiskImager, 48, 157
 Windows, 37, 118
 Windows IOT, 562
 Windows Core, 37
 Wireless, 66
 Wireless 802.11, 223
 wiringPi, 309, 397
 wiringPi GPIO numaralandırması, 309
 WiringPi kütüphanesi, 326
 wiringPiDev, 338
 wiringPiSPIDataRW, 398
 wiringPiSPISetup, 398
 wlan, 74
 wlan0, 66, 228, 235
 WMV9, 197
 WOL, 695
 Wolfram, 781
 Wordpress, 659
 worker_connections, 602
 worker_process, 602
 WORST, 792
 wpa_suplicant, 239
 wpa_suplicant.conf, 54
 wpa_suplicant-wlan0.conf, 238
 wPi (Wiring Pi), 328
 Write Protect, 432
 write_enable, 605
 Writeback, 745
 WritebackTmp, 746
 WVC1, 197
 www, 593
 www.etcher.io, 175
 www.veracrypt.fr, 707

www-data, 365

X

x izni, 95
X Server, 61
X11, 148, 782
XFCE, 38
xinit, 61
XML (eXtensible Markup Language), 483
xml node, 483
xOrg, 61
xrdp, 172
Xserver, 61

Y

Y Kablo, 18
Yazdırma sunucusu, 634
yearly, 767
yedekleme, 157
YUYV, 532
yüksek frekans havayalar, 297

Z

zaman dilimini ayarlamak, 63
Zero2Go, 31
Zombie process, 749